

Regler som påverkar företagens kostnader och konkurrenskraft 2013-2020

Slutrapport av uppdrag enligt Tillväxtverkets regleringsbrev 2014

2021-04-15

Dnr Ä 2015-274

Tillväxtverkets slutrapportering av hur företagens kostnader påverkats av nya eller ändrade regler 2013-2020

Beslutet att godkänna denna slutrapport har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf.

Handläggningen har gjorts av Anna Stattin, Oskar Holmqvist, enhetschef Henrik Tegehed, avdelningschef Anna Johansson och Caroline Wigerstad. Den sistnämnda var föredragande för ärendet.

Stockholm, 15 april 2021

Gunilla Nordlöf

Caroline Wigerstad

Sammanfattning

Regeringen har haft som mål att de administrativa kostnaderna för företag till följd av regler ska minska. Som en del i detta arbete har Tillväxtverket sedan 2014 på regeringens uppdrag följt hur företagens administrativa regelkostnader utvecklats. Från och med 2016 beaktar analysen även andra kostnadstyper, inklusive produktions- och investeringskostnader, samt den potentiella påverkan av regler på konkurrensen.

Sammanlagt uppskattas företagens årliga administrativa kostnader ha ökat med strax under 4 miljarder kronor mellan åren 2013-2020 (exklusive GDPR). Den totala förändringen per år varierar dock mellan åren, med ökningarna vissa år (2014, 2016, 2017 och 2018) och minskningar andra år (2013, 2015, 2019 och 2020). Även under ett år där kostnaderna totalt sett har ökat kan vissa typer av företag eller branscher ha upplevt kostnadsminskningar. Regeländringarna som är grunden till kostnadsförändringarna avser vitt skilda områden och berör olika många och olika typer av företag.

Tillväxtverket har låtit göra en reviderad ex ante-beräkning av en regeländring, den reviderade unionstullkodexen från 2016. Detta mot bakgrund av att vi anser att det finns anledning att se över de metodologiska bedömningar som gjordes i beräkningen från 2016 och som hade en betydande påverkan på den totala uppskattade kostnadsförändringen. Detta innebär att uppskattningen av 2016 års sammanlagda administrativa kostnadsförändringar för företagen har reviderats ned med motsvarande 2,1 miljarder kronor.

Mellan 2016 och 2020 har företagens årliga produktions- och investeringskostnader till följd av nya och ändrade regler totalt sett ökat med strax över 8 miljarder kronor. Sedan 2016 har Tillväxtverket även gjort en kvalitativ bedömning avseende potentiella konkurrens effekter till följd av de regler som bedömts medföra betydande administrativa eller andra kostnadsförändringar för företag. Något fler av konkurrens effekterna som följer av de analyserade regeländringarna bedöms vara hämmande snarare än främjande för konkurrensen. Det är värt att notera att samma regel kan påverka konkurrensen på fler än ett sätt, och effekterna kan ibland vara motstridiga och antyda en hämmande effekt i vissa avseenden och en främjande effekt i andra.

I ljuset av denna rapport är det viktigt att ha med sig att det enligt företagen ofta är den samlade regelbördan som utgör problem snarare än enskilda krav. Detta innebär att arbetet med att följa den övergripande utvecklingen av regelkostnader till följd av enskilda krav ger ytterst begränsat med underlag till att identifiera och formulera framtida förenklingsinsatser. Istället bör det tas ett samlat grepp kring förenklingsfrågorna där insatser fokuseras mot särskilda områden

eller branscher. Att få en helhetsbild av företagens upplevelser och behov av förenklingsåtgärder är viktigt för att kunna formulera insatser som får stort genomslag och förenklar för företagen i praktiken.

Vidare bör det noteras att regler generellt sett ofta är nödvändiga för att uppnå en rad olika syften som är eftertraktade ur ett samhällsperspektiv, alltifrån konkurrens på lika villkor till konsumentssäkerhet och miljönytta. Regelkostnader för företag och eventuell konkurrenspåverkan måste därför alltid ställas i relation till reglernas syfte, grad av målluppfyllelse och nyttorna som uppstår. Därutöver är utformningen av reglerna av stor vikt, regler ska vara enkla för företagen att förstå och följa. En viktig del i detta är att utveckla digitala tjänster som underlättar regelefterlevnad.

Tillväxtverket lämnade förra året förslag på nya förenklingsmål och strategier för att få större utväxling av förenklingsarbetet. Tillväxtverket anser också att uppföljningen av regeringens förenklingsmål behöver revideras och föras närmare kärnan i det förenklingsarbete som bedrivs samt närmare företagens verklighet. Därför välkomnar Tillväxtverket uppdraget vi har fått i regleringsbrevet för 2021 om att vidareutveckla metoden för uppföljningen av företagens regelkostnader.

Innehåll

1	Uppdraget.....	9
1.1	Bakgrund.....	9
1.2	Mål.....	9
1.3	Metod.....	9
1.3.1	Kostnadskategorier och konkurrensanalys.....	10
1.3.2	Begränsningar.....	11
2	Utveckling av företagens administrativa kostnader 2013-2020.....	13
2.1	Analys.....	14
2.1.1	Kostnadsökningar.....	14
2.1.2	Kostnadsminskningar.....	15
2.1.3	EU-regler och internationella överenskommelser.....	15
2.1.4	Regelgivare.....	16
2.2	Unionstullkodex – reviderad ex ante beräkning.....	16
2.3	EU:s dataskyddsförordning (GDPR).....	18
3	Andra kostnader till följd av regler.....	19
3.1	Analys.....	20
3.1.1	Kostnadsökningar.....	20
3.1.2	Kostnadsminskningar.....	21
3.1.3	EU-regler och internationella överenskommelser.....	21
3.1.4	Regelgivare.....	21
3.1.5	En jämförelse mellan aktiviteter som ger upphov till administrativa respektive andra kostnader.....	22
4	En undersökning av metodens träffsäkerhet – ex ante kontra ex post..	24
4.1	Föreskrifter om livsmedelsinformation.....	24
4.2	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	25
4.3	Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning.....	26
4.4	Reflektioner kring jämförelsen mellan ex ante och ex post.....	28
5	Företagens upplevda regelbörda.....	30
5.1	Upplevelse av regler som ett hinder för tillväxt.....	30
6	Konkurrens.....	32
6.1	Analys.....	32
6.1.1	En liten översikt av hämmande effekter.....	33
6.2	Reflektioner.....	33
7	Reflektioner kring uppföljningen.....	35

8	Slutsatser och rekommendationer.....	37
	Bilaga 1 – Regler som bedömts medföra betydande förändringar för företagens årliga kostnader 2013–2020 (miljoner kronor).....	39
	Bilaga 2 – Nya eller ändrade regler med betydande kostnader för företag 2020	41
	Bilaga 3 – Reviderat resultat för 2017 och 2019.....	48

1 Uppdraget

1.1 Bakgrund

Regeringen har haft som mål att företagens administrativa kostnader till följd av regler ska vara lägre 2020 än de var 2012. Som ett led i detta arbete har Tillväxtverket sedan 2014 regeringens uppdrag att årligen följa utvecklingen av hur företagens administrativa kostnader påverkas av nya och ändrade regler. Med administrativa kostnader menas i det här fallet kostnader som följer av krav på företagen att upprätta, lagra eller överföra information. Sedan 2016 inkluderar Tillväxtverkets uppdrag även att analysera hur företagens andra kostnader påverkas av reglerna, samt att resonera kring eventuell konkurrenspåverkan.

1.2 Mål

Regeringens mål har varit att företagens administrativa kostnader till följd av regler ska vara lägre 2020 än de var 2012. I denna rapport redovisas en uppskattning av kostnadsutvecklingen för företagen till följd av nya och ändrade regler som trätt i kraft under perioden 2013-2020.

1.3 Metod

Identifieringen av effekter för företagen av nya och ändrade regler bygger på den metod som Tillväxtverket utvecklat och använder sedan 2014 och beräkningarna utgår ifrån den så kallade standardkostnadsmodellen.¹ Regelgivarnas konsekvensutredningar är den primära källan för analysen, som i huvudsak fångas upp genom inkomna remisser till Regelrådet. Tillväxtverket bedömer om förslagen som inkommer till Regelrådet förväntas medföra betydande årliga kostnader för företag och kompletterar regelgivarnas beräkningar i den mån konsekvensutredningarna redovisar otillräckliga beräkningar. Initiala kostnader, det vill säga engångskostnader som uppstår i samband med omställningen till det nya kravet, ingår inte i den övergripande sammanställningen av kostnadsutvecklingen. Däremot kan initiala kostnader beräknas i enskilda fall där det är särskilt motiverat.

---

¹ Nutek (2007) *Manual för att mäta företagens administrativa kostnader enligt standardkostnadsmodellen, v2.1* samt Tillväxtverket (2013) *Slutrapport för uppdraget att ta fram förslag på en metod för att kunna följa utvecklingen av företagens administrativa kostnader efter 2012*, dnr 5.2.1-2013-807.

Metoden innebär att regeleffekterna uppskattas innan reglerna har trätt i kraft. Analysen bygger därför på ett antal antaganden om vilka företagsgrupper som berörs och hur de kan tänkas agera för att uppfylla kraven. I analysen förutsätts vidare att kostnaden för samtliga berörda företag uppstår vid den tidpunkt som regeln stipulerar, även om kostnaden redan kan ha tagits vid ett tidigare tillfälle eller planeras att tas senare. Varje enskilt regelkrav som förväntas leda till en årlig ekonomisk påverkan om minst 28 miljoner kronor i administrativa eller andra kostnader beaktas i analysen.² Ett regelförslag kan innehålla flera krav.

Eftersom det inte enbart är bindande regler som har betydande effekter för företagens kostnader och konkurrenskraft försöker Tillväxtverket även fånga upp andra typer av åtgärder. Det kan till exempel handla om direktverkande EU-regler, digitala lösningar på myndigheter eller andra förändringar i tillämpningen av regler. Då sådana förändringar ofta inte remitteras till Regelrådet fångar Tillväxtverket i stället upp dessa genom generell omvärldsbevakning.

1.3.1 Kostnadskategorier och konkurrensanalys

Från och med 2016 identifierar Tillväxtverket även andra kostnader än administrativa. Dessa kategoriseras produktionskostnader, investeringskostnader och alternativkostnader.³ Även kostnader till följd av skatter, avgifter och subventioner klassificeras som "andra kostnader". Tillväxtverket har dock exkluderat kostnadskategorin skatter, avgifter och subventioner från uppföljningen från och med 2019 med motiveringen att själva kostnaden för skatten, avgiften eller subventionen inte är eller bör vara föremål för arbetet med regelförenkling.

Produktionskostnader avser till exempel kostnader för utbildning av personal eller inköp av förbrukningsmaterial och tjänster till följd av regler. Investeringar är inköp som överstiger ett halvt prisbasbelopp⁴ och som skrivs av under en särskild tidsperiod och ger en löpande (det vill säga årlig) kostnad. Både ökade och minskade kostnader beaktas i analysen. Alternativkostnader uppstår när ett företag på grund av regelkrav tvingas allokera sina resurser på ett sätt som det annars inte skulle ha gjort. Alternativkostnader beräknas endast när det är särskilt motiverat enligt Tillväxtverkets bedömning i enskilda fall och

---

² Observera att mellan 2013-2015 uppgick gränsvärdet till 25 miljoner kronor. Gränsvärdet fastställdes utifrån data från Tillväxtverkets mätningar av företagens administrativa kostnader från 2006-2012. Gränsvärdet har sedan dess uppdaterats en gång enligt utvecklingen av konsumentprisindex, då till 28 miljoner kronor.

³ Detta är en renodling av förslaget i Tillväxtverket (2016), dnr 1.2.2-Å2015-1259.

⁴ Fastställt av SCB till 23 650 kronor för 2020.

inkluderas inte i denna sammanställning av kostnadsförändringar för företagen under perioden 2013-2020.

Tillväxtverket analyserar även den tänkbara påverkan på konkurrensen som följer av de nya eller ändrade reglerna. Analysen är kvalitativ och tar sin utgångspunkt i OECD:s checklista för regler och konkurrensanalys.⁵ Regler kan antingen vara neutrala, främjande eller hämmande för konkurrensen. En enskild regel kan ha som direkt syfte att påverka konkurrenssituationen på marknaden och ibland påverkas konkurrensen som en oavsiktlig sidoeffekt.

I analysen delas konkurrens effekterna in i fyra olika grupper, beroende på om något av följande påverkas (hämmas eller främjas):

1. Antalet företag på marknaden
2. Företagens förmåga att konkurrera
3. Företagens incitament att konkurrera
4. Konsumenters valmöjligheter och beteende

Konkurrens effekter kan förekomma inom en bransch, mellan branscher eller mellan företag i olika länder.

1.3.2 Begränsningar

Metoden har flera begränsningar, vilka är viktiga att känna till inför tolkning av resultatet.

Analysen synliggör kostnadsförändringar som följer av regler med olika syften och som berör ett varierat antal och olika typer av företag. Resultatet är således bäst lämpat för att se på varje enskild regels effekter, och inte den samlade kostnadsförändringen. Vidare redovisas resultatet för respektive år i löpande priser (oaktat inflation), vilket innebär att kostnadsförändringarna inte fullt ut går att jämföras över tid. Den totala kostnaden till följd av regler är dessutom i ständig förändring utifrån aktuella löne- och konjunkturlägen. Resultatet för respektive år är beräknat utifrån de vid beräkningstillfället senast tillgängliga uppgifterna avseende till exempel antal företag och löner. Företagsbeståndet och lönenivån i flera branscher kan skilja sig åt mellan åren. Det går därför inte med säkerhet att säga att kostnaden för regelefterlevnad av reglerna som infördes 2013 skulle se likadan ut om beräkningen gjordes utifrån senast tillgängliga data avseende till exempel antal företag och löner. Vidare går det inte att säkert anta att företagets arbetsinsats, mätt i form av tidsåtgång, för att efterleva regelkraven är identisk flera år efter reglernas ikraftträdande. Effektiviseringar, till exempel genom företagets ökade digitaliseringsgrad, kan bidra till minskad tidsåtgång.

Viktigt att notera är också att kostnaderna för den nya lagstiftningen enligt metoden beräknas oberoende av om företag sedan innan

---

⁵ OECD (2016) *Competition Assessment Checklist, Volume II: Guidance, Version 3.0*, OECD Publishing, Paris.

uppfyller kraven på frivillig basis. Detta bör beaktas särskilt vid tolkning av vissa regler där en stor andel av företagen kan antas uppfylla kraven sen tidigare.

Tröskelvärdet om 28 miljoner kronor per krav innebär att de regelkrav och andra åtgärder som faller under angivet belopp inte inkluderas i analysen. Många små förändringar kan samlat vara betydande för företagen, både vad gäller ökade och minskade kostnader samt påverkan på konkurrensen. Vidare kan summan av en ökad mängd regler på ett område överstiga den samlade kostnaden av varje enskild regel, eftersom fler regler kan bidra till en ökad komplexitet och göra det svårare för företagen att navigera bland regelkraven. För att skapa en mer nyanserad bild av företagens förändrade regelbörda behöver därför kompletterande informationskällor beaktas, till exempel företagens upplevelser av regler. Ett sådant exempel är Tillväxtverkets enkätundersökning *Företagens villkor och verklighet*, där bland annat företagens upplevelser av regler som ett potentiellt hinder för tillväxt undersöks.⁶

Tillväxtverket beräknar effekterna för företag av regler innan de har trätt i kraft. Analysen bygger på ett antal antaganden om vilka företagsgrupper som berörs och hur de agerar för att uppfylla kraven. Resultatet återger således inte nödvändigtvis den reella påverkan på företagen. För information om vilka effekter reglerna får i praktiken behöver kompletterande analyser göras efter reglernas ikraftträdande.

Analysen av kostnadseffekter andra än administrativa påbörjades 2016. Eftersom förslag på nya och ändrade regler kan remitteras första gången flera år innan reglerna träder i kraft innebär detta att det kan förekomma att nya regler inte beaktas i denna sammanställning ifall de remitterades före 2016. Det innebär också att det inte finns en fullständig tidsserie för andra kostnader än de administrativa.

Tillväxtverkets uppdrag omfattar endast att beakta reglernas påverkan på företagens kostnader och konkurrens. Syftet med reglerna och reglernas eventuella nytto- eller kostnadseffekter i övrigt inkluderas således inte i analysen. Regelkostnader måste alltid ställas i relation till reglernas syfte, grad av måluppfyllelse och nyttan som uppstår. Nyttan med en regel ska överstiga de kostnader regeln medför.

---

⁶ I *Företagens villkor och verklighet* svarar ett stort antal små och medelstora företag på frågor om vilka möjligheter och svårigheter de upplever i sin vardag och vad de tror om sin framtid. Se bland annat webbartikeln *Regler tynger företag – men stor skillnad mellan branscher* för resultat från den senaste ordinarie undersökningen som genomfördes under perioden november 2019 – januari 2020, <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fvov-2020/2020-12-17-regler-tynger-foretag---men-stor-skillnad-mellan-branscher.html>.

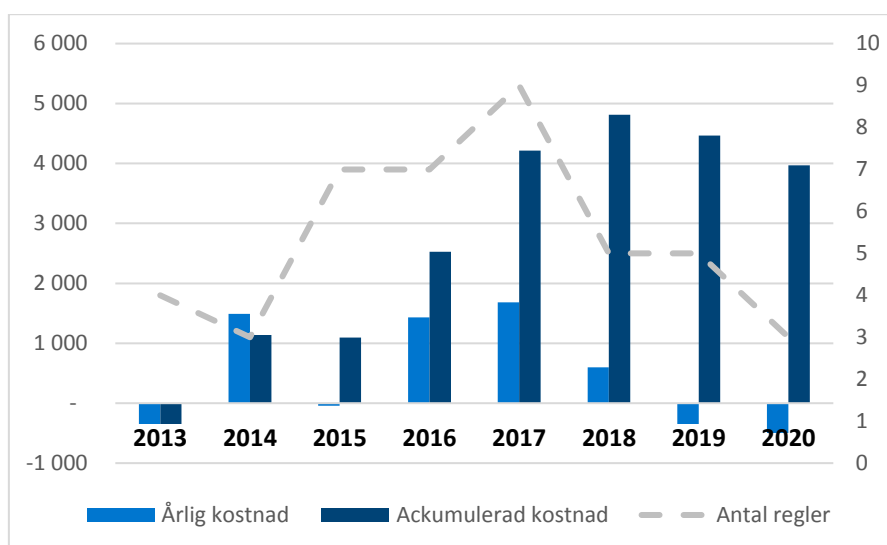
2 Utveckling av företagens administrativa kostnader 2013-2020

Tillväxtverket identifierar sedan 2013 nya och ändrade regler med krav som medför betydande administrativa kostnadsförändringar för företag. Sedan 2013 har 43 sådana regler identifierats, vilka sammanlagt har medfört cirka fyra miljarder i ökade administrativa kostnader för företagen⁷ (exklusive GDPR, se avsnitt 2.3).

Antalet regler med betydande påverkan på företagens administrativa kostnader, liksom den sammantagna ekonomiska effekten i löpande priser per år, framgår av figur 1. Se bilaga 1 för en förteckning över regler som identifierats mellan 2013-2020. Se även bilaga 2 för en komplett redogörelse för de regler som trädde i kraft 2020 som Tillväxtverket bedömt medför betydande kostnadsförändringar för företag.

Figur 1 Administrativa kostnader till följd av nya och ändrade regler, 2013-2020* (löpande priser)

Miljoner kronor (löpande priser) Antal regler

Anmärkning: Årlig innebär kostnadsförändring det år regeln träder i kraft. Akkumulerad kostnad innebär det sammanlagda värdet av hur kostnaderna har utvecklats sedan 2013. Antal regler anger mängden nya och ändrade regler (eller annan förändring) per år med betydande ekonomisk påverkan på företagen.

Källa: Tillväxtverket

Kostnadsförändringarna är ojämnt fördelade över tid, med ökade kostnader några år (2014, 2016, 2017 och 2018) och minskade

⁷ Notera att den sammanlagda kostnadsförändringen för 2016 har reviderats ned med totalt 2,1 miljarder kronor, vilket påverkar den ackumulerade kostnaden i nästa led. Revideringen följer av att Tillväxtverket gör en annan metodologisk bedömning avseende beräkningen av en reviderad unionstullkodex som trädde i kraft 2016. Se avsnitt 2.2 för en utförligare redogörelse av revideringen.

kostnader andra år (2013, 2015, 2019 och 2020).

Kostnadsförändringarna är också ojämnt fördelade mellan branscher, där vissa berörs av ökade kostnader och andra av minskade kostnader.

2.1 Analys

Sammanlagt har Tillväxtverket identifierat 43 regeländringar som har trätt i kraft mellan 2013 och 2020 som har medfört betydande administrativa kostnadsförändringar för företag i Sverige. Vi refererar till årliga förändringar om inget annat anges. Sammantaget har dessa regeländringar medfört ökade kostnader motsvarande omkring fyra miljarder kronor (löpande priser).

Kostnadsförändringarna är inte jämnt fördelade över samtliga företag i Sverige, utan berör oftast särskilda typer av företag och företag i specifika branscher. Till exempel berör reglerna om personalliggare från 2016 respektive 2018 specifikt byggföretag (motsvarande kostnadsökningar om omkring 800 miljoner kronor) respektive företag inom fordonsservice, livsmedels- och tobaksgrossister, kropps- och skönhetsvård (omkring 47 miljoner kronor i ökade kostnader). Däremot kommer förenklingar i aktiebolagslagen från 2014 ett större antal företag i olika branscher till del, motsvarande 885 miljoner kronor i minskade administrativa kostnader.

Av de 43 reglerna bedömer Tillväxtverket att 27 är branschspecifika regler, medan 16 regler är branschöverskridande. De branschspecifika reglerna uppskattas medföra ökade kostnader om cirka 6,7 miljarder kronor samt minskade kostnader om 2,7 miljarder kronor. När det gäller de branschöverskridande reglerna uppskattas dessa medföra kostnadsökningar och minskningar i ungefär samma storleksordning, knappt 2 miljarder kronor i ökade kostnader och drygt 2 miljarder kronor i minskade kostnader.

2.1.1 Kostnadsökningar

De totala administrativa kostnadsökningarna till följd av regler som har trätt i kraft mellan 2013 och 2020 uppgår till omkring 8,7 miljarder kronor och följer av 29 regler. En majoritet av kostnaderna (strax över 50 procent) har sin grund i ett fåtal regler: regler om distansavtal och avtal utanför affärslokaler samt föreskrifter om livsmedelsinformation (båda från 2014), personalliggare i byggbranschen (från 2016) och regler på avfallsområdet (från 2020). Dessa regler berör bland annat företag som säljer produkter och tjänster på distans, företag inom restaurangbranschen, byggföretag samt bygg- och rivningsbranschen och avfalls- och återvinningsbranschen. Regler vars syfte är att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism från 2015 och 2017 står för 15 procent av den totala ökningen, sammanlagt omkring 1,3 miljarder kronor. Denna kostnad berör främst finansiella företag.

Värt att notera är att inte samtliga uppskattade kostnadsökningar innebär ökade kostnader i praktiken för företagen. I vissa fall kan reglerna till exempel ha inneburit fastställande av redan förekommande branschstandard, som i fallet med Revisorsnämndens föreskrifter om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet från 2016, som uppskattades medföra ökade kostnader om 97 miljoner kronor. I det fallet uppgavs att hela eller delar av kraven redan efterlevdes.

2.1.2 Kostnadsminskningar

De totala administrativa kostnadsminskningarna till följd av regler som har trätt i kraft mellan 2013 och 2020 uppgår till omkring 4,7 miljarder kronor (löpande priser) och följer av 14 regler. Regler om tillåtelse att använda elektroniska vägfraktsedlar från 2020 står för den enskilt största kostnadsminskningen, motsvarande knappt två miljarder kronor och omkring 40 procent av den totala minskningen. Åkerier, som berörs av denna regel, kan efter ändringen utnyttja möjligheten att övergå från fraktsedlar i pappersform till elektroniska fraktsedlar vid internationella och inrikes transporter av gods på väg. Förändringar i aktiebolagslagen från 2014 står också för en stor andel av kostnadsminskningarna, strax under 20 procent, motsvarande 885 miljoner kronor, på grund av att färre företag påverkas av kravställningen. Innan förändringen berörde kraven samtliga aktiebolag, men berör efter ändringen endast publika aktiebolag och finansiella bolag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Regler om att leverantörer ska utfärda elektroniska fakturor från 2019 uppskattas generera kostnadsminskningar motsvarande cirka 480 miljoner kronor om året, vilket står för omkring 10 procent av den totala kostnadsminskningen. I det bakomliggande EU-direktivet finns krav på att upphandlande myndigheter ska acceptera elektroniska fakturor, men i den svenska lagstiftningen ställs även krav på att fakturor som utfärdas av leverantör ska vara elektroniska. Syftet är att öka digitaliseringsgraden hos myndigheter och samhället i övrigt. Kravet bedöms medföra höga initiala kostnader för en stor majoritet av de mindre företagen som sedan tidigare har saknat en elektronisk fakturalösning.

2.1.3 EU-regler och internationella överenskommelser

En stor andel regler regleras på EU nivå eller genom internationella överenskommelser. För att veta hur företagens kostnader till följd av regler kan minskas genom förenklingsinsatser behöver det också fastställas på vilken nivå reglerna finns som ger upphov till kostnaderna. Det ingår dock inte i Tillväxtverkets uppdrag att härleda vilka kostnadsförändringar som följer av förändringar i EU-rätten eller internationella överenskommelser respektive nationell rätt. Det är dessutom sällan som en sådan uppdelning tydligt framgår i regelgivarnas konsekvensutredningar. Däremot kan vi efter en

översiktlig bedömning av de analyserade reglerna konstatera att ungefär hälften (22 regler) härstammar från EU-rätten. Vi har också identifierat två regler som följer av internationella överenskommelser. Det bör noteras att det bland reglerna som följer av EU-rätten förekommer inslag av överimplementering, det vill säga krav som inte direkt följer av EU-rätten, vilka kanske bör kategoriseras som nationella krav.

2.1.4 Regelgivare

Finansdepartementet står för flest antal regler (14), följt av Justitiedepartementet (5) samt Näringsdepartementet och Finansinspektionen (3 vardera). Nya och ändrade regler från Finansdepartementet uppskattas ha genererat ökade årliga administrativa kostnader om totalt 2,5 miljarder kronor för företagen och minskade årliga kostnader om cirka 800 miljoner kronor. Nya eller ändrade regler från Justitiedepartementet uppskattas ha inneburit minskade kostnader om nästan 2,9 miljarder kronor och kostnadsökningar om drygt 1 miljard kronor i administrativa kostnader. Detta innebär att Finansdepartementet och Justitiedepartementet tillsammans står för 41 procent av de totala administrativa kostnadsökningarna och 77 procent av de totala kostnadsminskningarna. De tre nya eller ändrade reglerna från Näringsdepartementet uppskattas ha genererat årliga besparingar av företagens administrativa kostnader motsvarande omkring 270 miljoner kronor. Finansinspektionens nya eller ändrade regler uppskattas totalt ha genererat ökade administrativa kostnader om cirka 600 miljoner kronor per år för företagen.

2.2 Unionstullkodex – reviderad ex ante beräkning

Tillväxtverket har låtit göra en reviderad ex ante-beräkning av en regeländring, den reviderade unionstullkodexen från 2016. Detta mot bakgrund av att vi anser att det finns anledning att se över de metodologiska bedömningar som gjordes i beräkningen från 2016 och som hade en betydande påverkan på den totala uppskattade kostnadsförändringen. Detta har utmynnat i ett reviderat resultat för unionstullkodexen, som uppskattas generera administrativa kostnadsminskningar motsvarande omkring 28 miljoner kronor för företagen per år, istället för ökade kostnader om 2,1 miljarder som 2016 års uppskattning uppgav. Detta innebär att uppskattningen av 2016 års sammanlagda administrativa kostnadsförändringar för företagen har reviderats ned med motsvarande 2,1 miljarder kronor. Den reviderade uppskattningen återspeglas i sammanställningen av de totala kostnadsförändringarna för företagen mellan 2013-2020 i avsnitt 2.

Bestämmelserna i EU-förordningen om en ny tullkodex, som innehåller krav på elektroniska tulldeklarationer, började tillämpas

den 1 juni 2016 och den nya tullagen som kompletterar EU-förordningen trädde i kraft den 1 maj 2016. Reglerna berör samtliga företag som anknyter till internationell handel, det vill säga import- och exportföretag, ombud, åkerier, flygbolag och godstrafik samt havs- och kustsjöfartsrederier.

I 2016 års delrapport uppskattades de nya reglerna medföra drygt två miljarder kronor i ökade administrativa kostnader och 164 miljoner kronor i ökade produktionskostnader för de berörda företagen. Beräkningarna utgick ifrån kostnaden som det skulle innebära för alla företag att göra samtliga tulldeklarationer elektroniskt. Enligt metoden som Tillväxtverket använder är detta normalt sett korrekt förfarande, det vill säga att när det införs krav på ett visst tillvägagångssätt utgår vi ifrån att det innebär en kostnad för företagen oavsett när företagen i praktiken kan ha börjat tillämpa detta tillvägagångssätt. I fallet med tulldeklarationen har det sedan 1992 varit möjligt för företag att välja om de vill lämna in sin tulldeklaration i pappersformat eller elektroniskt. Det har framkommit att redan vid tidpunkten då Tillväxtverket gjorde mätningar av företagens administrativa kostnader av samtliga regler som berörde svenska företag 2006 använde sig en övervägande majoritet av exportörer och importörer av det elektroniska förfarandet. Av den anledningen ansåg Tillväxtverket att företag som lämnade in tulldeklarationen i pappersformat då inte kunde anses vara så kallat normaleffektiva. Kostnadsuppskattningarna avseende tulldeklaration från 2006, som återfinns i databasen Malin, utgår därmed redan ifrån ett elektroniskt förfarande. Att beräkna den kostnaden för företagen igen 2016 blir således en dubbelräkning.

Det nya kravet på elektroniska uppgifter förväntas således leda till en snabbare process där steg som kopiering och arkivering försvinner och uppskattas därmed i praktiken innebära administrativa kostnadsbesparingar om cirka 28 miljoner kronor för företagen.

Figur 2 Elektronisk tulldeklaration, kostnadsberäkning ex ante och reviderad ex ante (miljoner kronor)

Krav	Kostnadsförändring 2016 (ex ante)				Kostnadsförändring 2016 (reviderad ex ante)			
	Produktionskostnader		Administrativa kostnader		Produktionskostnader		Administrativa kostnader	
	Initial	Årlig	Initial	Årlig	Initial	Årlig	Initial	Årlig
Elektronisk kommunikation	232	164		2 126	187			-28

Det nya kravet uppskattas fortfarande ha medfört initiala omställningskostnader. I beräkningen från 2016 antogs dock att omställningskostnaderna förväntades beröra samtliga företag. Den uppdaterade beräkningen utgår i stället från att det endast är företag som har en så kallad maskin-till-maskinlösning som påverkas av omställningskostnader. Denna typ av lösning innebär en mer

automatiserad process som ofta används av företag som regelbundet och i betydande utsträckning exporterar eller importerar. Den uppdaterade beräkningen visar att företagens omställningskostnad i stället uppskattas till 187 miljoner (initiala kostnader), att jämföra med 232 miljoner kronor enligt uppskattningen från 2016. Den årliga servicekostnaden av IT-system förväntas enligt vår nya bedömning inte ändras med lagändringen och uppskattas därmed i den uppdaterade beräkningen till noll kronor för företagen, jämfört med den tidigare angivna kostnaden om 164 miljoner kronor per år.

2.3 EU:s dataskyddsförordning (GDPR)

Inom ramen för uppdraget att följa utvecklingen av företagens regelkostnader uppskattar Tillväxtverket alltid skillnaden mellan nya och eventuella befintliga krav på området. När det gäller kostnaderna för företagen till följd av dataskyddsförordningens föregångare, personuppgiftslagen (PuL), har Tillväxtverket dock inte kunnat få fram tillräckligt tillförlitliga uppgifter avseende kostnaderna som PuL innebar för företagen. PuL inkluderades inte i Tillväxtverkets mätningar av företagens administrativa regelkostnader som genomfördes 2006-2012. Eftersom kostnaden som uppskattas följa av dataskyddsförordningen (GDPR) som trädde i kraft 2018 inte reflekterar skillnaden mellan GDPR och PuL redovisas effekterna av reglerna separat från det övergripande resultatet i övrigt.

Kostnaderna som uppskattades följa av GDPR beräknades 2018 till drygt en miljard i administrativa kostnader för företagen och knappt 5,5 miljarder i produktionskostnader. Notera att beräkningarna bör tolkas med stor försiktighet då de är baserade på information från ett fåtal företag (fyra företag av olika storlek samt en branschorganisation), vilka inte kan anses vara representativa för hela populationen som berörs.

3 Andra kostnader till följd av regler

Sedan 2016 inkluderar Tillväxtverkets uppdrag att följa utvecklingen av andra kostnader till följd av regler, det vill säga kostnader som inte definieras som administrativa. Dessa kostnader har Tillväxtverket kategoriserat som produktionskostnader, investeringskostnader och alternativkostnader. Produktionskostnader inkluderar bland annat kostnader för till exempel inköp av förbrukningsvaror, utbildning av personal och inköp av tjänster som följer av regelkrav.

Investeringskostnader uppstår till följd av inköp som överstiger ett halvt prisbasbelopp⁸ och som skrivs av över tid. Alternativkostnader uppstår när ett företag på grund av regelkrav tvingas allokera sina resurser på ett sätt som det annars inte skulle ha gjort.

Alternativkostnader beräknas endast när det är särskilt motiverat enligt Tillväxtverkets bedömning. Även skatter, avgifter och subventioner kan klassificeras som andra regelkostnader, men att beräkna dessa ingår inte i Tillväxtverkets uppföljning sedan 2019.

Tillväxtverkets uppföljning av andra kostnader än administrativa inkluderar regler som remitterats till Regelrådet från 2016. Eftersom förslag på nya och ändrade regler ofta initieras och remitteras ett eller flera år före det föreslagna ikraftträdandedatumet kan det förekomma regler som har medfört betydande andra kostnader för företag men som inte fångas upp av Tillväxtverkets analys under de första åren av uppdraget. För de senare åren av uppdraget (2019 och 2020) är det mer sannolikt att vår analys fångar upp samtliga relevanta regeländringar som medför betydande andra kostnader för företag.

Figur 3 Betydande regelkostnader 2013-2020 (administrativa kostnader) och 2016-2020 (andra kostnader), miljoner kronor

Typ av kostnad	Initial	Årlig
Administrativa kostnader	545	3 971
Andra kostnader	Produktionskostnader	4 759
	Investeringskostnader	-
		794

Anmärkning: Tillväxtverkets uppföljning av andra kostnader inkluderar ärenden som remitterats till Regelrådet från 2016. Detta innebär att resultatet för produktions- och investeringskostnader för perioden inte kan tolkas som heltäckande. Enligt Tillväxtverkets metod resulterar företagens kapitalbehov vid investeringar alltid i löpande kostnader och redovisas därför inte i tabellen som initiala kostnader.

⁸ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-konsumtion/konsumentprisindex/konsumentprisindex-kpi/pong/tabell-och-diagram/prisbasbelopp/prisbasbelopp/> (hämtad 23 mars 2021).

3.1 Analys

Tillväxtverkets uppföljning visar att det mellan 2016-2020 till antalet förekommer fler regeländringar som medför administrativa kostnadsförändringar⁹, men att de totala produktionskostnaderna som följer av nya och ändrade regler är högre. Den totala administrativa kostnadsförändringen för företag 2016-2020 uppgår till omkring 2,9 miljarder kronor totalt för företagen, att jämföra med omkring 7,6 miljarder kronor i ökade produktionskostnader och 800 miljoner kronor i ökade investeringskostnader under samma tidsperiod. Vi refererar till årliga förändringar om inget annat anges. Av de 21 reglerna som bedöms medföra betydande andra kostnadsförändringar för företag bedömer Tillväxtverket att 18 kan klassificeras som branschspecifika regler, medan tre regler klassificeras som branschöverskridande. De branschspecifika reglerna uppskattas medföra ökade produktionskostnader om cirka 6,8 miljarder kronor och ökade investeringskostnader om knappt 800 miljoner kronor. De branschspecifika reglerna uppskattas samtidigt medföra minskade produktionskostnader om totalt knappt 400 miljoner kronor. Gällande de branschöverskridande reglerna uppskattas dessa medföra ökade produktionskostnader om 1,2 miljarder kronor samt minskade produktionskostnader om cirka 300 miljoner kronor.

3.1.1 Kostnadsökningar

De identifierade reglerna som bedöms medföra betydande andra kostnadsförändringar för företag härstammar från vitt skilda regelområden och berör olika många och olika typer av företag. Reglerna som medför andra kostnader berör i större utsträckning specifika branscher än regler som medför administrativa kostnader. Vidare har vissa branscher i större utsträckning än andra träffats av regeländringar som uppskattas medföra betydande andra kostnader för företag. Totalt uppskattas de ökade produktionskostnaderna uppgå till omkring 8,3 miljarder kronor och investeringskostnaderna till knappt 800 miljoner kronor. Bland annat berörs tillverkningsindustrin av flertalet regeländringar, mer specifikt tillverkare av fordon, tillverkare av motorer och turbiner och tillverkare elektronisk utrustning. Byggbranschen har också träffats av ett antal nya eller ändrade regelkrav, bland annat av regler om elektronisk personalliggare från 2016 och nytt sorteringsystem för bygg- och rivningsavfall från 2020.

I vissa fall kan regeländringar ge upphov till ökade kostnader ett visst år, för att sedan resultera i besparingar över tid. Ett sådant scenario har vi identifierat för privata vårdföretag från 2019, där nyanställning

---

⁹ Detta kan delvis bero på att uppföljningen av andra kostnader påbörjades från och med 2016 och därmed sannolikt inte inkluderar samtliga betydande kostnadsförändringar för företagen som har uppstått till följd av regler som trätt i kraft de närmsta åren efter uppdragets start.

av vårdpersonal krävs det första året, vilket medför löpande kostnader. Dock väntas nyanställningarna över tid innebära besparingar i och med att det sker en effektivare omfördelning av medicinska bedömningar mellan yrkesgrupper. Därför är det viktigt att se till regeländringars samtliga uppskattade effekter över tid, vilket inte kan beaktas inom ramen för detta uppdrag som avser att redovisa kostnadsförändringen för ett specifikt år. Detta betonar också vikten av att följa upp och utvärdera effekterna av nya eller ändrade regler.

3.1.2 Kostnadsminskningar

Totalt uppskattas de minskade produktionskostnaderna för företag uppgå till strax under 700 miljoner kronor. Företag som hyr eller har trycksatta anordningar berörs av regeländringar som sammanlagt medför minskade produktionskostnader, omkring 300 miljoner kronor. Det handlar primärt om företag vars produktion sker inuti trycksatta anordningar, exempelvis pappers- och massa industrin, företag som är beroende av trycksatta anordningar i tillverkning av olika slag eller utvinning av mineraler, samt företag som använder trycksatta anordningar temporärt eller för en mindre del av verksamheten. Ändringarna anges ha genomförts i syfte att förenkla regelverket genom att bland annat minska antalet föreskrifter som reglerar området. En följd av ändringarna är att färre företag träffas av de nya reglerna. Notera att detta ärende har identifierats retroaktivt för 2017, vilket har föranlett en revidering av den sammantagna kostnadsförändringen för 2017 och 2019. Läs mer om detta ärende i bilaga 3. En regeländring som medför minskade produktionskostnader är tvådagarsbastjänst för brevbefordran från 2018, motsvarande 275 miljoner kronor. Ett företag (PostNord) berörs av regeländringen.

3.1.3 EU-regler och internationella överenskommelser

Efter en översiktlig bedömning av reglerna som medför andra kostnader kan vi konstatera att ungefär hälften (11 regler) härstammar från nationell rätt och 10 regler härstammar från EU-rätten. Notera att det bland dessa regler förekommer överlappningar med regler som medför administrativa kostnader, eftersom vissa regeländringar medför fler än en typ av kostnadsförändring. Notera också att det bland reglerna som följer av EU-rätten förekommer inslag av överimplementering, vilka i sådana fall kanske bör kategoriseras som nationella krav.

3.1.4 Regelgivare

Miljödepartementet¹⁰ står för både flest antal nya eller ändrade regler och den totalt sett största förändringen av företagens andra kostnader,

---

¹⁰ Eller dåvarande Miljö- och energidepartementet. Energifrågorna har sedan 2019 flyttats till Infrastrukturdepartementet.

motsvarande fem regler och omkring 5,5 miljarder kronor i ökade produktionskostnader. Det är framför allt ändrade regler som berör fordonstillverkare som ger upphov till de ökade kostnaderna, vilka berör två företag i Sverige. Fyra nya eller ändrade regler från Finansdepartementet uppskattas ha genererat ökade produktionskostnader för företagen om knappt 1,5 miljarder kronor och investeringskostnader om 18 miljoner kronor per år. Regler om skriftlighetskrav vid telefonförsäljningen står för majoriteten av produktionskostnaderna, cirka 1 miljard, följt av krav på att leverantörer ska utfärda elektroniska fakturor vid offentlig upphandling.

Fyra av de nya eller ändrade reglerna kommer från Arbetsmiljöverket och uppskattas totalt innebära minskade produktionskostnader för företagen om cirka 50 miljoner kronor och ökade investeringskostnader om 350 miljoner kronor. Kostnadsförändringen skiljer sig dock åt beroende på vilka regler som avses. Användning och kontroll av trycksatta anordningar uppskattas medföra minskade kostnader om knappt 300 miljoner kronor, medan åtgärder för att minska smittrisker samt gränsvärden vid exponering för vissa kemikalier uppskattas generera ökade produktionskostnader om 98 respektive 140 miljoner kronor.

3.1.5 En jämförelse mellan aktiviteter som ger upphov till administrativa respektive andra kostnader

Bland reglerna som Tillväxtverket har identifierat mellan 2016 och 2020 återfinns förändringar av företagets produktionskostnader till exempel till följd av krav på att företagen ska utföra slumpvis provning av elektrisk utrustning, tillse att utrustning har identifieringsmärkning, inköp och underhåll av IT-system och andra tekniska lösningar samt framtagande av rutiner och genomförande av utbildningar. Inköp av IT-system och installation av ny teknologi i produkter är vanligt förekommande aktiviteter för att uppfylla nya eller ändrade krav som ger upphov till produktionskostnader. Investeringskostnader följer till exempel av krav på att företagen behöver modifiera produkter och produktionslinjer samt investera i ny teknik och utrustning. Vanligtvis kan de nya eller ändrade kraven härledas till en förbättrad arbetsmiljö, konsumentssäkerhet eller hållbarhet. De aktiviteter och moment som företagen behöver genomföra är snarlika de som bringar produktionskostnader, med skillnaden att investeringarna innebär en avskrivningsperiod och räntekostnader.

Sammanfattningsvis kan produktions- eller investeringskostnader som följer av regler härledas till en rad olika typer av aktiviteter och typer av inköp. De administrativa kostnaderna däremot härstammar från mer begränsade typer av aktiviteter, eftersom denna typ av kostnader följer av en strikt definition om att företag ska upprätta, lagra eller överföra information. Huruvida detta medför ökade eller minskade

kostnader för företagen beror på om det är tillkommande, borttagna eller förändrade regler samt reglernas utformning. Det kan till exempel handla om en ökad eller minskad frekvens av rapportering eller genom ett förenklat alternativt mer komplext förfarande.

Nyttan av att förenkla för företag genom minskade regelkostnader beror till stor del på hur många som berörs av förenklingsarbetet. Regler som medför ökade produktionskostnader om en eller flera miljarder konor, till exempel i fordonsindustrin, kan upplevas som mindre betungande för ett fåtal multinationella koncerner, än administrativa pålagor i betydligt mindre omfattning som berör många små och medelstora företag. Detta är viktigt att ha med sig i arbetet med att förenkla för företag genom att minska företagets regelkostnader. Det är inte nödvändigtvis regelkostnaderna i absoluta termer som bör vara vägvisande för vilka regler som ska vara föremål för förenklingsarbetet.

4 En undersökning av metodens träffsäkerhet – ex ante kontra ex post

Tillväxtverkets metod för arbetet med att följa utvecklingen av företagens regelkostnader baseras på ex ante-beräkningar, det vill säga uppskattningar av kostnadseffekterna innan reglerna har trätt i kraft. Beräkningsmetoden är densamma som Tillväxtverket rekommenderar att regelgivare använder vid konsekvensutredning vid regelgivning. 2017 publicerade Tillväxtverket en beräkningsguide som beskriver metoden ingående och som regelgivare kan ta till hjälp vid upprättande av konsekvensutredningar.¹¹

För att undersöka metodens träffsäkerhet har Tillväxtverket låtit konsultföretaget Analysys Mason, som även har haft i uppdrag att komplettera regelgivarnas beräkningar vid behov inom ramen för uppföljningen, göra så kallade ex post-beräkningar (efter reglernas ikraftträdande) av ett mindre antal reglers kostnadseffekter. Vi har valt ut tre regler från olika år och med skilda typer av kostnadseffekter för företagen. Beräkningarna är inte utvärderingar av reglerna utan ska endast tolkas som en indikation om hur kostnadsutfallet blev för företagen. För att beräkningarna ex ante och ex post ska vara jämförbara har Tillväxtverket valt att hålla population och löner konstanta enligt den nivå som framgår i de ursprungliga beräkningarna.

4.1 Föreskrifter om livsmedelsinformation

Föreskrifterna om livsmedelsinformation som infördes 2014 härstammar från EU-rätt och innebär i korthet krav på verksamheter som säljer livsmedelsprodukter som inte är färdigförpackade att upplysa kunder om innehållet och potentiella allergener. Det är framför allt serveringsverksamheter och dagligvaruhandel som berörs, men även exempelvis bagerier, tåg, flyg, skolor, servicebutiker, sjukhus och andra storkök. Kostnaderna som beräknades uppstå utgörs av arbetstiden det tar att efterleva kraven, motsvarande drygt 1,7 miljarder kronor för företagen totalt. I arbetet med att uppdatera beräkningen ex post har branschorganisationerna Svensk Dagligvaruhandel, Visita och Livsmedelsföretagen bidragit med information. De bistod även med information till ex ante-beräkningen 2014. Samtliga branschorganisationer anser att den uppskattade tidsåtgången från 2014 är rimlig. Därmed kan resultatet från ex ante-uppskattningen fastställas.

---

¹¹ Tillväxtverket (2017) *Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagens kostnader*, Info 0696.

Figur 4 Föreskrifter om livsmedelsinformation, kostnadsberäkning ex ante och ex post (miljoner kronor)

Krav	Kostnadsförändring 2014 (ex ante)		Kostnadsförändring 2020 (ex post)	
	Administrativa kostnader		Administrativa kostnader	
	Initial	Årlig	Initial	Årlig
Skyldighet att på begäran lämna uppgift om livsmedlets beteckning		298		298
Skyldighet att på begäran lämna uppgifter om livsmedlet		538		538
Skyldighet att upplysa om allergener		947		947
Summa (mnkr)		1 783		1 783

I intervjuer med branschorganisationerna ex post framgår det att de generella reaktionerna från branschen har varit övervägande positiva och att reglerna anses fungera bättre än väntat. Innan reglerna trädde i kraft uttryckte bland annat Svensk Dagligvaruhandel en oro för att kommuner skulle tolka lagstiftningen olika. Detta blev aldrig något problem enligt Svensk Dagligvaruhandel, som menar att branschen i stället ställer sig positiv till regeländringarna eftersom de bidrar med tydligare riktlinjer för livsmedelshantering. Visita ger i sin tur uttryck för att en nyckel till föreskrifternas framgång har varit att de ger företagen en flexibilitet i hur de väljer att uppfylla kraven. Företag som uttryckt sig positiva till reglerna menar att de minskar risken för att personer med allergi upplever problem när de besöker deras verksamheter, vilket gynnar företagen i längden.

4.2 Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

I juni 2017 trädde nya föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i kraft. Föreskrifterna var ett led i genomförandet av det fjärde penningtvättsdirektivet som syftar till att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Den sammanlagda årliga kostnaden till följd av de nya kraven uppskattades ex ante uppgå till omkring 500 miljoner kronor. Enligt ex post-beräkningen uppskattas kostnaderna för företagen i stället uppgå till 286 miljoner kronor.

Figur 5 Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, kostnadsberäkning ex ante och ex post (miljoner kronor)

Krav	Kostnadsförändring 2018 (ex ante)		Kostnadsförändring 2020 (ex post)	
	Administrativa kostnader		Administrativa kostnader	
	Initial	Årlig	Initial	Årlig
Skyldighet att inrätta central funktion med särskilt ansvar		317		158
Skyldighet att rapportera periodiskt		186		128
Summa (mnkr)		503		286

Det ena kravet innebär att företag ska identifiera och utse en styrelseledamot som ska ansvara för efterlevnaden av lagar och andra författningar. Beräkningarna ex ante utgick från uppgifter i konsekvensutredningen, där det framgick att kravet krävde en heltidsanställning motsvarande 1 800 timmar årligen med en månadslön på 86 400 kronor oavsett storlek på det berörda företaget. I ex post-beräkningarna har företagen dock segmenterats utifrån storlek. Den förändrade beräkningen görs efter intervjuer med Svenska Bankföreningen och några medelstora och stora företag i finansbranschen. Anledningen är att samtliga angett att yrkesrollen som ansvarar för regelefterlevnaden skiljer sig åt beroende på företagets storlek. I mindre företag tenderar arbetet med att uppfylla kraven att utföras av personal som har lägre lönekostnader, vilket ger en lägre kostnadsökning för mindre företag.

Det andra kravet handlar om att företag behöver redovisa sitt arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism årligen via ett digitalt ärendehanteringssystem på Finansinspektionens webbplats. Beräkningarna ex ante uppskattade en tidsåtgång på 80 timmar per företag och enligt Finansinspektionen berörs 2 332 företag av kraven. Inför beräkningarna ex post har medelstora samt stora företag bekräftat att tidsåtgången motsvarar den tidigare uppskattningen. Däremot utgår ex post-beräkningarna från en lägre lönesumma jämfört med ex ante-uppskattningen. Detta mot bakgrund av att beräkningarna ex ante utgick ifrån att en person med högre befattning utförde rapporteringen, medan det efter intervjuer med berörda företag har visat sig att det är en person med lägre befattning och därmed lägre lön som utför rapporteringen. Resultatet innebär en lägre kostnadsökning ex post motsvarande 128 miljoner kronor, istället för 186 miljoner kronor ex ante.

4.3 Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning

Den 1 september 2018 infördes krav på skriftliga avtal vid telefonförsäljning. Syftet med skriftlighetskravet är att stärka konsumentskyddet på området och innebär att det inte längre är möjligt att ingå ett avtal muntligen när näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten på telefon i syfte att ingå ett avtal. Om

samtalet leder till att parterna vill ingå ett avtal ska näringsidkaren skicka en bekräftelse av sitt anbud till konsumenten. För att avtalet ska vara giltigt krävs att konsumenten efter att telefonsamtalet är avslutat skriftligen accepterar näringsidkarens anbud, antingen per mejl, sms eller post. Elektronisk signering kan också användas för att acceptera ett avtal.

Enligt Tillväxtverkets uppskattning ex ante förväntades regeländringen medföra omfattande kostnadsförändringar för företagen, bland annat omkring 1 miljard kronor i ökade produktionskostnader och 18 miljoner kronor i årliga investeringskostnader. Vidare uppskattades reglerna medföra alternativkostnader motsvarande drygt 2 miljarder kronor i form av minskad omsättning för företagen.

Enligt den uppdaterade beräkningen uppskattas regeländringarna ha medfört mindre årliga kostnadsökningar jämfört med vad som uppskattats ex ante, motsvarande 518 miljoner kronor i ökade produktionskostnader och strax under 1 miljon i investeringskostnader. Den lägre ökningen av produktionskostnader består bland annat i att ex post-beräkningen utgår ifrån att en mindre andel av avtalen uppskattas skickas via brev, 15 procent jämfört med 25 procent. Uppskattningen ex ante beräkningen grundade sig i uppgifter från branschorganisationen Kontakta angående andelen av befolkningen som saknade den teknik som krävs för elektronisk signering. Uppgifterna stämde även överens med Internetstiftelsens uppgifter från rapporten *Svenskarna och internet 2017*, som visade att 73 procent av Sveriges vuxna befolkning hade tillgång till mobilt bankID 2017.¹² Den uppdaterade uppgiften kommer från Konsumentverkets kartläggning *Telefonförsäljning 2019*.¹³ Vidare kan kostnaden som följer av att skicka avtal via brev antas minska även fortsättningsvis, i takt med en ökad digital mognad hos befolkningen.

Figur 6 Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning, kostnadsberäkning ex ante och ex post (miljoner kronor)

Krav	Kostnadsförändring 2018 (ex ante)			Kostnadsförändring 2020 (ex post)				
	Investeringskostnader	Produktionskostnader		Alternativkostnader	Investeringskostnader	Produktionskostnader		Alternativkostnader
		Initial	Årlig			Initial	Årlig	
Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning	18	25	1 043	2 139	0,9	25	518	1 248

Sänkningen av den uppskattade investeringskostnaden i ex post-beräkningen grundar sig i uppgifter från branschorganisationen

¹² Internetstiftelsen (2017) *Svenskarna och internet 2017*.

¹³ Konsumentverket (2020) *Telefonförsäljning 2019 – En lägesbild*, Underlagsrapport 2020:6.

Kontakta om att en mindre andel av de berörda företagen bedöms ha investerat i utrustning för att kunna hantera fysiska avtal än vad som först förutsågs. Detta framför allt mot bakgrund av att den fysiska posthanteringen upplevs vara så pass dyr och tidskrävande att den av vissa företag bedöms vara olönsam. Avseende alternativkostnaden, vilken bedöms uppstå i form av försäljningsbortfall som en direkt följd av de nya reglerna, uppskattas denna i realiteten ha blivit något lägre än vad som uppskattades ex ante, omkring 1,2 miljarder jämfört med 2,1 miljarder. Branschorganisationen Swedma lyfter dock att försäljningsbortfallet inte enbart kan härledas till skriftlighetskravet. Även andra förändringar som har skett under perioden 2017-2019 kan ha påverkat de berörda företagens omsättning, däribland GDPR.

Det bör noteras att skriftlighetskravet sannolikt även har medfört möjliga besparingar för företagen i form av minskad tid för att hantera reklamationer och klagomål. Dessa besparingar har dock inte kunnat återspeglas i kvantitativa termer eftersom det helt saknas uppgifter om omfattningen av minskade reklamationer och klagomål.

4.4 Reflektioner kring jämförelsen mellan ex ante och ex post

Eftersom Tillväxtverket har låtit göra ex post-beräkningar av ett mindre antal regler kan vi endast göra anekdotiska observationer och spekulera kring metodens träffsäkerhet. Med det sagt kan vi ändå resonera kring ett antal intressanta aspekter som uppkommit i arbetet med ex post-beräkningarna.

Innan regler träder i kraft kan det vara svårt för ansvarig myndighet, berörda branschorganisationer och företag att med säkerhet säga hur reglerna kommer efterlevas. Ex ante-uppskattningar är således baserade på ett antal antaganden och rimlighetsbedömningar, till exempel avseende val av personalkategori som utför aktiviteter för regelefterlevnad. Detta påverkar i sin tur den genomsnittliga lönekostnaden som används och därmed även de totala kostnadsuppskattningarna.

I fallet med föreskrifter om livsmedelsinformation blir ex post-beräkningarna desamma som ex ante-analysen. Däremot har de farhågor som företag och branschorganisationer hade inför reglernas införande avseende krånglighet och risk för olika-behandling mellan kommuner inte besannats. Företagen verkar i stort ställa sig positiva till reglerna. Kostnadsökningen som följer av föreskrifterna om livsmedelsinformation är den näst högsta enskilda administrativa kostnadsökningen av alla regler som införts mellan 2013-2020 enligt vår uppföljning. Detta exemplifierar en viktig aspekt i sammanhanget – att regler som medför omfattande kostnader inte nödvändigtvis upplevs problematiska av företag. Således bör inte enskilda regler som medför stora kostnader alltid utgöra det primära fokuset för förenklingsarbetet. I stället kan viktiga förenklingsinsatser handla om att säkerställa att svenska företag har lika förutsättningar som företag

i andra EU-länder, att det finns tydlig och lättillgänglig information om vilka regler som gäller, att företag endast behöver lämna en uppgift en gång och att det finns enkla digitala tjänster för regelefterlevnad där relevant.

I fallet med åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har berörda företag inför ex post-beräkningarna kunnat återge mer precis information om vem det är som utför aktiviteterna som ligger bakom regelefterlevnaden. Detta har resulterat i att en lägre lönekostnad används i beräkningarna, vilket genererar lägre totala kostnadsökningar. Efter reglernas införande har det också framkommit att regelefterlevnaden för små företag sker på ett annat sätt än vad som förväntades ex ante, vilket bedöms generera lägre kostnader för små företag. Detta belyser vikten av att regelgivare i sina konsekvensutredningar till exempel utför känslighetsanalyser, gör scenarierberäkningar och stämmer av rimligheten i kostnadsberäkningar med berörda företag, branschorganisationer och andra experter för att få fram en så sannolik bild som möjligt av förslagets kostnadseffekter för företag. Detta för att beslutsfattare ska kunna fatta så välgrundade beslut som möjligt.

De totala kostnaderna för företag som berörs av specifika regler kan också påverkas av aspekter som den digitala mognaden bland befolkningen, som i exemplet med skriftlighetskrav vid telefonförsäljning, vilket i sin tur kan påverka företagets bedömningar avseende vilka investeringar som är lönsamma att genomföra.

Sammanfattningsvis anser Tillväxtverket att den metod som vi använder för att beräkna kostnadseffekter för företag ex ante, det vill säga metoden som vi rekommenderar regelgivare att använda för att beräkna administrativa och andra kostnader i konsekvensutredningar vid regelgivning, fortsatt är bra och relevant. Vi vill dock betona vikten av att regelgivare i sina konsekvensutredningar är tydliga avseende osäkerheter som är associerade med kostnadsberäkningarna. I vår beräkningsguide¹⁴ skriver vi mer om hur regelgivare kan förhålla sig till detta och stärka sina analyser genom att bland annat upprätta parallella beräkningar för olika scenarier med olika antaganden om hur regelefterlevnaden kan tänkas gå till.

---

¹⁴ Tillväxtverket (2017) *Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagets kostnader*, Info 0696, avsnitt 8.

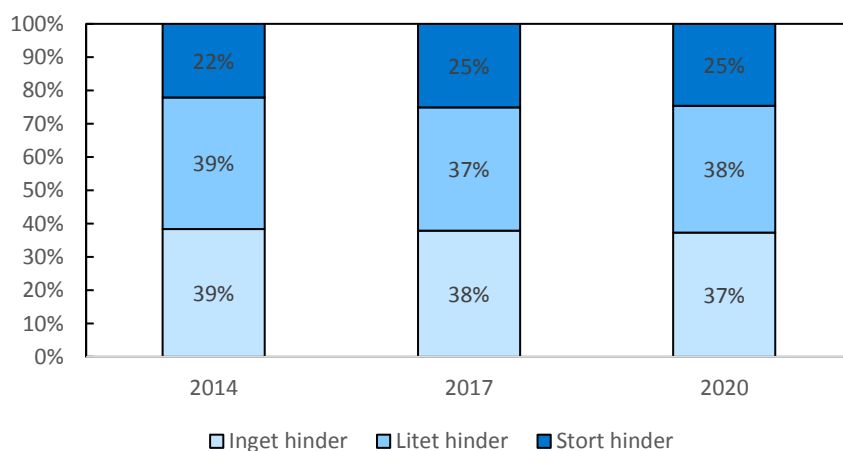
5 Företagens upplevda regelbörda

Att enbart fokusera på de kostnader som nya eller ändrade regler ger upphov till ger inte nödvändigtvis en bild av vad företagen faktiskt upplever som betungande eller problematiskt med regler. För att skapa en nyanserad och samlad bild av företagens regelbörda behöver kompletterande informationskällor beaktas, till exempel företagens upplevelser av regler. Ett sådant exempel är Tillväxtverkets enkätundersökning *Företagens villkor och verklighet*, där ett stort antal små och medelstora företag svarar på frågor om vilka möjligheter och svårigheter de upplever i sin vardag och vad de tror om sin framtid.

5.1 Upplevelse av regler som ett hinder för tillväxt

Andelen små företag som upplever lagar och regler som ett hinder (litet eller stort) för utveckling och tillväxt har legat stabilt runt 60 procent mellan åren 2014 och 2020. Detta samtidigt som Tillväxtverket kan konstatera att företagens administrativa kostnader totalt sett har ökat med omkring 4 miljarder kronor mellan 2013-2020. Andelen små företag som upplever lagar och regler som ett stort hinder motsvarade 25 procent 2017 och 2020, vilket är en liten ökning om cirka tre procentenheter sedan 2014. Det går inte att dra några slutsatser utifrån denna ökning och resultatet från kostnadsuppföljningen. Däremot kan Tillväxtverket konstatera att små företag till exempel har berörts av krav på löpande lönekartläggning samt att vissa branscher har berörts av nya regler om att löpande föra personalliggare, vilket kan upplevas som särskilt betungande för de små företagen.

Figur 7 Andel småföretag som anser att lagar och myndighetsregler är ett hinder för företagets utveckling och tillväxt

Källa: Tillväxtverket, *Företagens villkor och verklighet 2020*

Kopplat till regelefterlevnad upplever 20 procent av företagen att tiden det tar att följa regler är ett stort problem för att driva företaget. Tiden det tar för företag att följa regler är relevant att undersöka närmre eftersom förändringar av företagens administrativa kostnader har sin utgångspunkt i en förändrad tidsåtgång när företag måste uppfylla nya eller ändrade krav. Den bransch som upplever tiden det tar att följa regler som ett stort problem i störst utsträckning är de *gröna näringarna* (jordbruk, skogsbruk och fiske), där 34 procent av företagen uppger detta.¹⁵ Motsvarande andel för branscherna *energi, vatten och el* samt *utvinning och tillverkning* är 26 procent, vilka är de branscher som i näst störst utsträckning ser detta som ett stort problem. Det framgår dock inte av vårt arbete med att följa utvecklingen av företagens betydande kostnadsförändringar till följd av nya och ändrade regler under perioden 2013-2020 att de gröna näringarna har träffats av betydande kostnadsökningar i större omfattning än andra branscher. Tvärtom har vissa företag inom de *gröna näringarna* (mer specifikt företag registrerade som djurhållare för nötkreatur) berörts av ändrade regler som genererar kostnadsbesparingar om cirka 35 miljoner kronor per år.

Vidare upplever 38 procent av företagen inom *hotell och restaurang* respektive de *gröna näringarna* att avgifter och kostnader för att följa regler är ett stort problem för att driva företaget. Motsvarande andel för nästkommande bransch, *transport och magasinering*, är 31 procent. Inte heller här går det att dra några paralleller till våra uppskattningar av kostnadsutvecklingen till följd av nya och ändrade regler. Visserligen berörs bland annat restauranger av regler från 2014 om livsmedelsinformation som genererar omfattande årliga administrativa kostnader, men som vi konstaterar i avsnitt 4.1 uppges företagen vara positiva till de specifika reglerna. Resultatet från *Företagens villkor och verklighet* bör snarare tolkas utifrån företagens upplevelser av den samlade regelbördan, inte utifrån enskilda regeländringar eller den årliga förändringen av regelkostnader.

Avslutningsvis kan Tillväxtverket konstatera att företag inom *gröna näringar* är de som i störst utsträckning upplever olika faktorer kopplade till regelefterlevnad som ett stort problem för att driva företag. Detta belyser återigen dels vikten av att inte enbart utgå ifrån uppskattningar av kostnader som följer av regler för företagen utan även företagens upplevelser av regler i stort, dels vikten av att utgå från den samlade regelbördan i uppdrag som fokuserar på att förenkla för företag. Vi bedömer att uppföljningen av kostnadsförändringar av enskilda regelkrav ger begränsat underlag för förenklingsarbete och att fler informationskällor och indikatorer behöver beaktas för att fånga kärnan i de problem som företagen upplever kring regler och regelefterlevnad.

---

¹⁵ Tillväxtverket, *Företagens villkor och verklighet 2020*.

6 Konkurrens

Rättvis konkurrens är en viktig förutsättning för tillväxt. Valfungerande konkurrens resulterar i ökade valmöjligheter för konsumenter, högre kvalitet på varor och tjänster, lägre priser samt utveckling av nya produkter och tjänster. Lagar och regler är i sin tur en förutsättning för fungerande marknader och för att företag ska kunna konkurrera på lika villkor. Beroende på utformningen av regler kan dessa emellertid även innebära betydande kostnader för företagen och samhället i stort genom att till exempel hämma investering och innovation, motverka eller hindra konkurrens eller genom att göra det svårare att handla med andra länder. Utmaningen för beslutsfattare är således att utforma ändamålsenliga lagar och regler där de negativa effekterna, inklusive på konkurrensen, minimeras.

Tillväxtverkets analys av den tänkbara påverkan på konkurrensen som följer av de nya eller ändrade reglerna i denna rapport är kvalitativ och tar sin utgångspunkt i OECD:s checklista för regler och konkurrensanalys.¹⁶ Som ett led i arbetet med att bygga upp vår kunskap kring regler och dess påverkan på konkurrens tog Tillväxtverket även fram en litteraturstudie i ämnet 2017.¹⁷

6.1 Analys

Sedan 2016 har Tillväxtverket gjort en kvalitativ bedömning avseende potentiella konkurrens effekter till följd av de regler som analyserats och bedömts medföra betydande administrativa eller andra kostnadsförändringar för företag. Den kvalitativa analysen visar att cirka två tredjedelar av de analyserade regeländringarna bedöms kunna påverka konkurrensen i någon mån. Det är värt att notera att samma regel kan påverka konkurrensen på fler än ett sätt, och att effekterna ibland kan vara motstridiga och antyda en hämmande effekt i vissa avseenden och en främjande effekt i andra. Vidare, eftersom Tillväxtverket endast gör en översiktlig kvalitativ bedömning innan reglerna har trätt i kraft, går det inte alltid att säga vad nettoeffekten på konkurrenssituationen bedöms bli, eller om det blir någon reell effekt på konkurrensen i praktiken. Avslutningsvis vill Tillväxtverket betona att sammanställningen av konkurrens effekterna ska tolkas med stor försiktighet och att konkurrensanalyserna, i likhet med kostnadsanalyserna, är bäst lämpade när de appliceras på varje enskilt regelärende.

---

¹⁶ OECD (2016) *Competition Assessment Checklist, Volume II: Guidance, Version 3.0*, OECD Publishing, Paris.

¹⁷ Tillväxtverket (2017) *Regulation and Competition – A literature review*
https://tillvaxtverket.se/download/18.7b586e5115b13ff864b24615/1490965697446/Regulation+and+Competition+-+170331_hela.pdf

6.1.1 En liten översikt av hämmande effekter

Något fler av konkurrens effekterna som följer av de analyserade regeländringarna bedöms vara hämmande snarare än främjande för konkurrensen. Vanligast förekommande är en hämmande effekt på företagens förmåga att konkurrera. Sådana effekter grundar sig ofta i regler som genererar en proportionerligt sett större börda för företag av en mindre storlek jämfört med större, som därmed får en hämmande konkurrensförmåga. Ett sådant exempel är Arbetsmiljöverkets regler om gränsvärden vid exponering för vissa kemikalier från 2018. Inför reglernas införande kunde det inte uteslutas att de potentiellt omfattande investeringarna som företagen måste göra skulle utgöra en proportionerligt sett större börda för små företag, som skulle få försämrade förmåga att konkurrera med större företag alternativt till och med tvingas stänga verksamheten.

Främjande effekter för företagens förmåga att konkurrera kan däremot handla om regler som syftar till att motverka svartarbete i en bransch, som till exempel i fallet med personalliggare, eller harmonisering av regelkrav inom EU eller mellan EU och andra internationella marknader. Det senare gäller till exempel Transportstyrelsens regler om utsläppskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar från 2016, som syftade till att följa standardiserade nivåer för avgasutsläpp i USA för att främja handeln.

En annan relativt vanlig konkurrens effekt av nya eller ändrade regler som har identifierats är potentiella effekter för antalet företag på marknaden. Sådana effekter följer ofta av regler som medför höga initiala kostnader som i praktiken skapar inträdesbarriärer för nya företag alternativt riskerar att tvinga vissa företag att lägga ner verksamheten. Återigen kan reglerna om utsläppskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar användas som exempel, då reglerna förväntades innebära omfattande investeringskostnader för företagen att ställa om, vilket riskerar att höja inträdesbarriärer på marknaden.

Påverkan på konkurrensen i form av att konsumenters beteende bedöms kunna påverkas har förekommit i fem regler, relativt jämnt fördelat mellan främjande och hämmande effekter. Det handlar till exempel om reglerna om skriftlighetskrav vid telefonförsäljning från 2018, som förväntades bidra till att göra avtalen tydligare och därmed ge konsumenter bättre förutsättningar att ta ställning till erbjudanden från telefonförsäljare, vilket främjar konkurrensen på marknaden.

6.2 Reflektioner

Tillväxtverket kan utifrån den översiktliga konkurrensanalysen som görs i samband med respektive regeländring konstatera att regler ofta kan komma att påverka konkurrensen på ett eller annat sätt. Ibland är det reglernas direkta syfte att påverka konkurrensförhållandena på marknaden, ibland påverkas konkurrensen som en mer eller mindre oavsiktlig effekt. I vissa fall påverkas konkurrensen som en följd av

ökade eller minskade kostnader, i andra fall är det andra faktorer som påverkar konkurrensförhållanden, till exempel harmonisering av regelkrav inom EU alternativt mer långtgående nationell reglering jämfört med övriga EU-länder. Därför är det av yttersta vikt att regelgivare i samband med framtagande av förslag på nya och ändrade regler alltid gör en analys av förslaget potentiella konkurrens effekter. Denna analys görs mest effektivt i samråd med experter på området, inklusive representanter för berörda branschorganisationer och företag.

7 Reflektioner kring uppföljningen

Tillväxtverket har haft regeringens uppdrag att följa utvecklingen av företagens regelkostnader sedan 2014. Efter att ha levererat delresultat avseende kostnadsutvecklingen för åtta enskilda år gör Tillväxtverket ett antal reflektioner gällande såväl metoden för uppdraget som uppdraget som sådant.

Arbetet med att följa utvecklingen av företagens regelkostnader bygger på den metod som Tillväxtverket utvecklat och använder sedan 2014. Metoden togs fram och beslutades mot bakgrund av att den skulle vara så resurseffektiv som möjligt och att underlag i stor utsträckning skulle kunna plockas direkt från regelgivares konsekvensutredningar. Detta har inte varit möjligt i praktiken av två primära skäl. För det första, en stor andel av konsekvensutredningarna som inkommer till Regelrådet innehåller inte beräkningar av tillräcklig kvalitet för att kunna använda uppgifterna inom ramen för kostnadsuppföljningen. Mellan 2016 och 2020 har andelen konsekvensutredningar med beräkningar av administrativa eller andra kostnader av godtagbar kvalitet enligt Regelrådet varit som lägst 50 procent och som högst 68 procent, där det senare får anses vara en tillfällig avvikelse snarare än ett trendbrott.¹⁸ För det andra, det finns en förväntan inom uppdraget att beräkningarna återspeglar effekterna som följer av den exakta ordalydelsen i de regler som träder i kraft. Inte sällan sker vissa modifieringar i ett sent skede av regelgivningsprocessen, som inte föranleder en ny konsekvensutredning, och vi har därför i flera fall behövt göra kompletterande beräkningar av den anledningen.

Ytterligare en utmaning med uppdraget är att uppskattningar av företagens kostnader till följd av specifika regler relativt snabbt blir daterade. Detta eftersom kostnaden till följd av regler är i ständig förändring utifrån aktuella löne- och konjunkturlägen. Den förändrade regelkostnaden för respektive år beräknas utifrån de vid beräkningstillfället senast tillgängliga uppgifterna avseende till exempel antal företag och löner. Eftersom företagsbeståndet i flera branscher samt lönenivåerna skiljer sig åt över tid går det inte med säkerhet att säga att kostnaden för regelefterlevnad av reglerna som infördes ett år skulle se likadan ut om beräkningen uppdaterades utifrån senast tillgängliga data. Vidare går det inte att säkert anta att regelefterlevnaden i form av tidsåtgång är identisk flera år efter reglernas ikraftträdande. Effektiviseringar som bidrar till minskad tidsåtgång kan till exempel ske.

Vidare omfattar Tillväxtverkets uppdrag endast att beakta reglernas påverkan på företagens kostnader och konkurrens. Syftet med reglerna och reglernas eventuella nytto- eller kostnadseffekter i övrigt inkluderas således inte i analysen. Regelkostnader måste alltid ställas i

---

¹⁸ Se Regelrådets årsrapporter för respektive år 2016-2020.

relation till reglernas syfte, grad av måluppfyllelse och nyttan som uppstår. Nyttan med en regel ska överstiga de kostnader regeln medför.

Slutligen kan Tillväxtverket konstatera att resultatet av uppföljningen ger begränsat med underlag att agera på i förenklingsarbetet i stort. Detta beror inte minst på att Tillväxtverkets sammanställning av utvecklingen av företagens regelkostnader i teorin ska vara en upprepning av vad förslagsställare redan har kommit fram till i sina konsekvensutredningar inför att beslut om reglernas införande fattas. Tillväxtverkets analys syftar alltså inte till att tillföra någon ny kunskap om effekterna för företagen i de enskilda fallen. Dessutom, i den mån vår analys uppmärksammar effekter som konsekvensutredningen inte redogör för, innebär tidpunkten för analysen och rapporteringen av densamma att det finns ytterst begränsat med utrymme och motivation att genomföra eventuella ändringar av reglerna. Detta eftersom Tillväxtverkets sammanställning presenteras året efter att reglerna har trätt i kraft.

Tillväxtverket välkomnar därför uppdraget som myndigheten har fått att vidareutveckla metoden för att följa utvecklingen av företagens regelkostnader över tid.¹⁹ Vi kommer att lägga stort fokus på resurs- och kostnadseffektivitet i vårt förslag på vidareutvecklad metod för det framtida arbetet på området.

---

¹⁹ Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Tillväxtverket, uppdrag 1.2, dnr N2020/03086, N2020/03061 (delvis), N2020/03032 (delvis) m.fl.

8 Slutsatser och rekommendationer

Tillväxtverkets uppföljning av företagens administrativa kostnader till följd av nya och ändrade regler mellan 2013-2020 visar att kostnaderna totalt sett har ökat under perioden.

- De årliga administrativa kostnaderna har ökat med cirka fyra miljarder kronor (exklusive GDPR).
- Företagens årliga produktions- och investeringskostnader, som Tillväxtverket följer sedan 2016, har totalt ökat med omkring åtta miljarder kronor (exklusive GDPR).

Kostnadsförändringarna är dock ojämnt fördelade mellan branscher, där vissa branscher och typer av företag har upplevt ökning och andra minskningar. Vissa av dessa regeländringar har inneburit omfattande kostnadsförändringar för endast ett eller två företag, medan andra har inneburit kostnadsförändringar för ett stort antal företag i olika branscher. Analysen i denna rapport visar att fler faktorer än regelkostnader i absoluta termer bör vara vägvisande för vilka aspekter som ska vara föremål för förenklingsarbetet.

Rekommendationer

- Ge Tillväxtverket i uppdrag att lämna förslag på hur uppföljningen av förenklingsarbetet kan revideras, inklusive uppföljningen av företagens regelkostnader. Detta för att effektivisera arbetet, få en mer realistisk bild av utvecklingen på området i stort samt för att kunna använda analysen som underlag att agera på i det fortsatta förenklingsarbetet.
- Tydliggör regelgivarnas ansvar för att beräkna kostnader för regelförslag genom att bristfälliga konsekvensutredningar kompletteras och återremitteras till Regelrådet för en förnyad bedömning.²⁰ Tillväxtverket skulle vid en resursförstärkning kunna stödja regelgivarna i arbetet med att ta fram kostnadsberäkningar i större utsträckning än idag.
- Samskapa med de som berörs och besitter viktig kunskap i ett tidigt skede istället för att endast samråda i utredningsprocesser. Utöver bättre förslag på regler ger det även beslutsfattare en bättre uppfattning om kostnaderna som följer av förslaget. Metoder inom tjänstedesign kan på ett effektivt sätt stimulera ett mer agilt arbete och skapa innovativa och träffsäkra lösningar. Tillväxtverket kan stödja regelgivare med att involvera företagen i arbetet.
- För att ta reda på det faktiska utfallet, såväl när det gäller reglernas kostnadspåverkan och eventuella konkurrenseffekter som reglernas ändamålsenlighet i stort,

---

²⁰ Tillväxtverket (2020) *Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag*, dnr Å 2019-1317, Bilaga 4.

behöver ansvarig regelgivare eller annan lämplig aktör utvärdera reglerna några år efter deras ikraftträdande. Utvärdering av regler bör ske systematiskt för att säkerställa att de fortfarande är träffsäkra och att svenska företag bibehåller sin konkurrenskraft gentemot företag i andra länder. Att undersöka om det går att förenkla genom digitala lösningar bör också vara en del av utvärderingen av regler. Tillväxtverket har tidigare bland annat påtalat vikten av att hela författningskedjan omfattas av utvärderingskrav.²¹

- Konkretisera strategin bakom förenklingsarbetet i syfte att modernisera arbetet, öka taken och genomföra mer kraftfulla insatser som faktiskt bidrar till att göra det enklare för företagen i deras vardag.²² En tydligare strategi är enklare att följa upp.

Avslutningsvis välkomnar Tillväxtverket det uppdrag som myndigheten har fått i regleringsbrevet för 2021, som innebär att vi ska lämna förslag på hur metoden för uppföljning av företagens regelkostnader kan vidareutvecklas.

---

²¹ Tillväxtverket (2020) *Förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas*, dnr. Å 2019-33.

²² Tillväxtverket (2020) *Uppdrag 3.1 i Tillväxtverkets regleringsbrev för 2020*.

Bilaga 1 – Regler som bedömts medföra betydande förändringar för företagens årliga kostnader 2013–2020 (miljoner kronor)

År	Regelgivare	Regel/krav	Administration Årlig	Produktion Årlig	Investering Årlig
2013	Finansdepartementet	Förändrade standarder om typgodkännande/tillverkningskontroll vid CE-märkning	-110		
2013	Miljödepartementet	Upprätta statusrapport vid nedläggning av verksamhet	26		
2013	Näringsdepartementet	Uthyrare av fordon behöver inte längre kontrollera vissa uppgifter	-107		
2013	Utbildningsdepartementet	Förändring av krav på individuella utvecklingsplaner	-158		
2014	Justitiedepartementet	Fastställande av arbetsordning samt arbetsfördelning mellan bolagsorgan	-885		
2014	Livsmedelsverket	Skyldighet att lämna uppgift om livsmedel och dess beteckning vid begäran	1 740		
2014	Justitiedepartementet	Ge konsument information innan distansavtal samt i affärslokal	634		
2015	Arbetsmiljöverket	Möjlighet att använda referensmätningar som underlag vid riskbedömning	-270		
2015	Finansdepartementet	Skyldighet att identifiera kontohavare och samla in uppgifter	190		
2015	Länsstyrelserna	Bedöma risker för penningtvätt samt finansiering av terrorism och avgöra om huvudman är person i politisk utsatt ställning	159		
2015	Finansinspektionen	Avgöra om huvudman är person i politisk utsatt ställning	55		
2015	Jordbruksverket	Dokumentation och journalföring av produktionsplatser	-35		
2015	Skogsstyrelsen	Utföra mätning med noggrannhet och registrera uppgifterna	46		
2015	Näringsdepartementet	Grundläggande företagsinformation hämtas upp automatiskt	-190		
2016	Revisorsnämnden	Övervaka och utvärdera riktlinjer, system och rutiner samt föra klientregister	97		
2016	Justitiedepartementet	Dokumentation om rapportering om överträdelser samt utökad oberoendeprovning	271		
2016	Finansinspektionen	Informera kund om amorteringskrav	45		
2016	Finansdepartementet	Samlad elektronisk personalliggare i byggbranschen	800	25	
2016	Tullverket	Införande av ny uniontullskodex samt att tulldeklarationer övergår till elektroniskt format	-28		
2016	Elsäkerhetsverket	Tillverkare ska registerföra klagomål, utrustning som inte överensstämmer med krav och återkallelse	220	899	
2016	Näringsdepartementet	Tillverkare ska upprätta information i bruksanvisning	27		
2016	Boverket	Utformning av tekniska egenskapskrav för vissa utrymmen		-81	
2016	Transportstyrelsen	Utsläppskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar			156
2017	Elsäkerhetsverket	Utöva egenkontroll över arbetet enligt ett egenkontrollprogram	146		
2017	Finansdepartementet	Avgöra om huvudman är person i politisk utsatt ställning	580	253	
2017	Finansinspektionen	Skyldighet att inrätta funktion med särskilt ansvar samt rapportera periodiskt	503		
2017	Finansdepartementet	Ansökan om uppskov på viss elektronik	48		

2017	Finansdepartementet	Slopad avdragsrätt för måltidsrepresentation samt höjd avdragsrätt för mervärdesskatt vid måltidsrepresentation	-65		
2017	Kulturdepartementet	Årlig lönekartläggning samt årlig dokumentation av aktiva åtgärder	438		
2017	Justitiedepartementet	Upprätta hållbarhetsrapport	185		
2017	Finansdepartementet	Tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner samt årlig sammanställning av kontoinformation, villkor och avgifter	106		
2017	Arbetsmiljöverket	Användning och kontroll av trycksatta anordningar	-256	-304	
2018	Finansdepartementet	Skatt på förmån för hälso- och sjukförsäkring	372		
2018	Transportstyrelsen	Undersökningsplikt gällande trafikillstånd	112		
2018	Socialstyrelsen	Upprätta rehabiliteringsplan	96		
2018	Finansdepartementet	Löpande föra personalliggare	47		
2018	Bolagsverket	Möjlighet till digital ingivning av årsredovisning	-28		
2018	Finansdepartementet	Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning		1 043	18
2018	Arbetsmiljöverket	Åtgärder för att minska smittrisker		98	
2018	Arbetsmiljöverket	Gränsvärden vid exponering för vissa kemikalier		140	350
2018	Näringsdepartementet	Tvådagarsbastjänst för brevbefordran		-275	
2018	Miljö- och energidepartementet	Reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp		28	
2019	Finansdepartementet	Månadsvis rapportering av uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklaration	128		
2019	Finansdepartementet	Årlig översyn av företagsstyrningssystem	103		
2019	Finansdepartementet	Undantag från rapporteringsskyldighet för icke-finansiella motparter	-156		
2019	Finansdepartementet	Leverantörer ska utfärda elektroniska fakturor	-480	157	
2019	Miljö- och energidepartementet	Koldioxidnormer för tunga fordon		2 760	
2019	Miljö- och energidepartementet	Lämplighetskrav för fastighetsnära insamling			121
2019	Näringsdepartementet	Vinsterdäckskrav för tunga fordon		107	
2019	Läkemedelsverket	Säkerhetsdetaljer på läkemedelsförpackningar			98
2019	Finansinspektionen	Identifiering och mätning av kreditrisker		52	
2019	Socialdepartementet	Förkortad tidsgräns för vårdgaranti		33	
2019	Arbetsmiljöverket	Användning och kontroll av trycksatta anordningar	59		
2020	Miljö- och energidepartementet	Installation av ny teknologi i lätta bilar		1 923	
2020	Finansdepartementet	Rapporteringsskyldighet för gränsöverskridande arrangemang	140		
2020	Miljödepartementet	Reviderade EU-direktiv på avfallsområdet	1 349	300	
2020	Miljö- och energidepartementet	Elnätsföretag ska ha timmätning för alla kunder		448	51
2020	Justitiedepartementet	Tillåtelse att använda elektroniska vägfraktsedlar	-1 983		
Summa			3 971	7 606	794

Bilaga 2 – Nya eller ändrade regler med betydande kostnader för företag 2020

Under 2020 har fem regler med betydande årliga kostnadsförändringar identifierats, varav tre medför betydande administrativa kostnadseffekter. De administrativa kostnadsökningarna följer av nya krav på avfallsområdet samt rapporteringskrav för gränsöverskridande arrangemang. Kostnadsminskningen följer av möjligheten att använda elektroniska vägfraktsedlar. Sammanlagt uppskattas företagens årliga administrativa kostnader ha minskat med omkring 500 miljoner kronor 2020. De nya eller ändrade reglerna och dess effekter redogörs för nedan.

Sammanfattning av regelförändringar med betydande ekonomiska påverkan på företagen 2020 (miljoner kronor)

Regelgivare	Regel	Administration		Produktion		Investering
		Initial	Årlig	Initial	Årlig	Årlig
Miljö- och energidepartementet	Nya krav för lätta bilar				1 923	
Finansdepartementet	Rapporteringskrav för gränsöverskridande arrangemang		140	1 451		
Miljödepartementet	Nya krav på avfallsområdet		1 349	80	300	
Justitiedepartementet	Elektroniska vägfraktsedlar		-1 983			
Miljö- och energidepartementet	Ökad efterfrågeflexibilitet				448	51
Summa			-494	1 531	2 671	51

Anmärkning: Remitterande instans anges som regelgivare i tabellen. Med anledning av detta förekommer både Miljödepartementet och dess föregångare Miljö- och energidepartementet i tabellen.

Nya krav för lätta bilar, Miljö- och energidepartementet

I syfte att minska koldioxidutsläppen från lätta bilar införs genom EU-förordning 2019/631 nya målnivåer som statuerar en reduktion av koldioxidutsläpp från nya lätta fordon med 15 procent från 2025 och 30 procent från 2030, jämfört med 2021. De nya målnivåerna innebär att fordonstillverkare behöver installera ny teknologi i fordonen. Förändringarna antas leda till att europeiska tillverkare av lätta bilar fortsätter att driva den teknologiska utvecklingen och behåller marknadsandelar på den globala fordonsmarknaden.

Det framgår av regelgivarens konsekvensutredning att de nya utsläppskraven för lätta bilar primärt påverkar företag inom fordonstillverkning. Tillväxtverket uppskattar att det finns ett företag som berörs av regleringen i Sverige.

Tillväxtverket uppskattar att installation av ny teknologi i lätta fordon medför årliga produktionskostnader om 1,9 miljarder kronor. Kostnaden baseras på den uppskattning som görs i regelgivarens konsekvensutredning avseende den genomsnittliga kostnadsökningen per fordon. Därutöver baseras beräkningarna på det uppskattade antalet levererade lätta fordon till Europa av det svenska företaget 2019. Med anledning av att beräkningen är baserad på antaganden om en genomsnittlig kostnad per lätt fordon och antalet levererade lätta fordon till den europeiska marknaden är den totala kostnaden förenad med stor osäkerhet.

Effekter av nya krav för lätta bilar, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

Nya eller ändrade krav*		Produktion	
		Årlig	
➤	Installation av ny teknologi i lätta bilar	1 923	
Konkurrenspåverkan (hämmande eller främjande)			
Antal	Förmåga	Incitament	Konsumenter
	Främjande		

* Lagrum: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 av den 17 april 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon och om upphävande av förordningarna (EG) nr 443/2009 och (EU) nr 510/2011

Nya målnivåer påverkar konkurrensförutsättningarna på den globala marknaden

De nya målnivåerna om minskade koldioxidutsläpp kan antas främja företagens förmåga att konkurrera. EU-kommissionen anger i sin konsekvensutredning att tillverkare av fordon i EU till stor del kommer att gynnas av förslaget konkurrensmässigt, detta eftersom efterfrågan på lätta fordon med låga utsläpp förväntas öka. Införande av nya koldioxidkrav väntas medföra att tillverkare blir mer miljömässigt effektiva och därmed får en konkurrensfördel. I remissvar ser tillverkare av fordon positivt på mål för minskade koldioxidutsläpp, men lyfter fram att regelverken behöver vara långsiktiga, realistiska och teknikneutrala.

Rapporteringskyldighet för gränsöverskridande arrangemang, Finansdepartementet

Lag (2020:434) om rapporteringspliktiga arrangemang genomför i huvudsak rådets direktiv (EU) 2018/822 av den 25 maj 2018 om ändring av direktiv 2011/16/EU vad gäller obligatoriskt automatiskt utbyte av upplysningar i fråga om beskattning som rör rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang. Den nya lagstiftningen innebär en skyldighet att utbyta upplysningar genom att rapportera gränsöverskridande arrangemang till medlemsstaterna

inom EU. Syftet är att ge skattemyndigheter tidig information om nya former av aggressiv skatteplanering och i vilken utsträckning det används. Det bör noteras att regeringen medgivit en utökad tidsfrist gällande inrapportering av uppgifter till Skatteverket med anledning av utbrottet av coronaviruset.

Av regelgivarens konsekvensutredning framgår att företag påverkas på olika sätt. De kan påverkas i egenskap av rådgivare och användare av rapporteringspliktiga arrangemang. Rådgivare består främst av revisionsbyråer, advokatbyråer, skatterådgivare, banker samt redovisningsbyråer och uppgår till cirka 4 300 till antalet. Den andra gruppen är användare, vilka är de som tillhandahåller rapporteringspliktiga arrangemang. I konsekvensutredningen framgår att dessa främst är större företag med en omsättning som överstiger 500 miljoner kronor. Användarna finns inom vitt skilda verksamhetsområden och uppgår till cirka 2 500.

Tillväxtverket uppskattar att rapporteringsskyldighet för gränsöverskridande arrangemang medför årliga administrativa kostnader om 140 miljoner kronor och initiala produktionskostnader om knappt 1,4 miljarder kronor. De årliga administrativa kostnaderna uppstår till följd av skyldigheten att inrapportera upplysningar till Skatteverket och baseras på en uppskattning av antalet årliga rapporteringspliktiga arrangemang. Kravet medför även initiala produktionskostnader till följd av utbildning av personal samt införandet av nya system och rutiner. Dessa kostnader förväntas skilja sig åt avsevärt mellan berörda företag och är baserade på övergripande antaganden, vilket medför att uppskattningarna är förenade med stor osäkerhet.

Effekter av rapporteringsskyldighet för gränsöverskridande arrangemang, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

Nya eller ändrade krav*	Administration		Produktion
	Årlig	Initial	
➤ Rapporteringsskyldighet för gränsöverskridande arrangemang	140		1 451
Konkurrenspåverkan (hämmande eller främjande)			
	Antal	Förmåga	Incitament
		Främjande	Konsumenter

* Lagrum: Lag (2020:434) om rapporteringspliktiga arrangemang.

Rapporteringen bidrar till ökad konkurrensneutralitet

Syftet med att rapportera gränsöverskridande arrangemang är att minska utrymmet för aggressiv skatteplanering och därmed en mer likvärdig beskattning. I och med detta försvåras möjligheterna att uppnå konkurrensfördelar genom att betala mindre skatt än jämförbara företag. Detta, enligt regelgivaren, resulterar i en ökad konkurrensneutralitet.

Nya krav på avfallsområdet, Miljödepartementet

De genomförda ändringarna i svensk lagstiftning föranses av EU:s så kallade avfallspaket, vilket innehåller flera reviderade EU-direktiv på avfallsområdet. Avfallspaketet som helhet väntas bidra till en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter samt förbättrad avfallshantering. Därutöver syftar direktivändringarna till harmoniserade rapporteringskrav på avfallsområdet inom EU.

De nya bestämmelserna för kontrollplaner samt nya sorteringsystem påverkar i huvudsak bygg- och rivningsbranschen. Antalet företag uppgår till cirka 100 000 enligt regelgivaren, varav drygt 90 procent av dessa är företag med färre än tio anställda. Kravet på rapportering till det digitala avfallsregistret kan väntas påverka nästan alla företag i egenskap av avfallsproducenter. Regelgivaren uppskattar antalet till 900 000 företag. För många av dessa företag är uppkomsten av farligt avfall dock sällsynt, varför majoriteten väntas påverkas måttligt av rapporteringskravet.

Tillväxtverket uppskattar att de nya bestämmelserna för kontrollplaner vid inventering och redovisning av avfall och återvinningsmöjligheter medför årliga administrativa kostnader om 48 miljoner kronor. Det uppskattas att det nya sorteringsystemet, med obligatorisk uppdelning på sex olika fraktioner för bygg- och rivningsavfall är mer tidskrävande än tidigare. Den ökade tidsåtgången uppskattas resultera i årliga produktionskostnader om cirka 300 miljoner kronor. Tillväxtverket uppskattar att rapportering av avfall till Naturvårdsverkets register medför årliga administrativa kostnader om cirka 1,3 miljarder kronor. Därtill uppstår initiala produktionskostnader om 80 miljoner kronor till följd av den tid som företagen behöver lägga på internutbildning för att kunna rapportera avfallet i registret. Kostnaderna för respektive krav redovisas i tabellen nedan.

Effekter av nya krav på avfallsområdet, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

Nya eller ändrade krav*	Administration		Produktion	
	Initial	Årlig	Initial	Årlig
➤ Nya bestämmelser för kontrollplaner		48		
➤ Nytt sorteringsystem för bygg- och rivningsavfall				300
➤ Rapporteringskrav digitalt avfallsregister		1 301	80	
Konkurrenspåverkan (hämmande eller främjande)				
Antal	Förmåga	Incitament	Konsumenter	
Främjande		Främjande		

* Lagrum: 10 kap. 6 §, 11 §, 19 § Plan- och bygglag (2010:900), 3 kap 10-11 §§ Avfallsförordning (2020:614), 71 § Avfallsförordning (2011:927), 18 kap. 18 §, 31 kap 11 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) samt 29 § Förordning (2001:512) om deponering av avfall.

Ökad återvinning påverkar alla företag i avfallshierarkin

Det anges i regelgivarens konsekvensutredning att nya bestämmelser för kontrollplaner samt nya krav på nya sorteringsystem väntas leda till ökad återvinning. En ökad återvinning kan bidra till att fler företag vill etablera sig inom transport och behandling av avfall som ska återvinnas. Att material tidigt i avfallshierarkin behöver sorteras ut bedöms även kunna leda till ett ökat behov av aktörer på marknaden då bygg- och rivningsavfall bedöms öka betydligt. Vidare bedöms rapporteringskravet medföra utökade tillsynsmöjligheter vilket väntas bidra till att oseriösa aktörer konkurreras ut. En ökad sortering av bygg- och rivningsavfall väntas leda till ökad efterfrågan på marknaden kring sekundärt byggmaterial. Detta kan i sin tur leda till produktutveckling samt ökad handel med avfall, vilket stärker incitamentet för företag i återvinningsbranscherna att konkurrera.

Elektroniska vägfraktsedlar, Justitiedepartementet

De genomförda ändringarna i svensk lagstiftning föranleds av Sveriges tillträde till CMR-konventionen, vilken möjliggör användandet av elektroniska fraktsedlar istället för fraktsedlar i pappersform vid internationella och inrikes transporter av gods på väg.

Av regelgivarens konsekvensutredning framgår att det primärt är företag inom åkeribranschen som berörs av lagändringarna och kan utnyttja möjligheten att övergå från fraktsedlar i pappersform till elektroniska fraktsedlar. Tillväxtverket uppskattar, med utgångspunkt i SCB:s statistik, att det finns cirka 14 500 åkerier i Sverige som kan tänkas påverkas av lagändringarna.

Tillväxtverket uppskattar att införandet av elektroniska vägfraktsedlar medför årliga administrativa besparingar om knappt 2 miljarder kronor. Besparingarna baseras på att elektroniska vägfraktsedlar

medför lägre hanteringskostnader, snabbare och mer precis administration, snabbare omloppstid för fraktsedeln och minskad risk för felaktigheter vid transport och leverans. Beräkningarna är baserade på uppgifter om hur elektroniska fraktsedlar har påverkat åkeribranschen i andra länder, för att sedan tillämpas i svensk kontext. Därutöver utgår beräkningarna från att samtliga företag övergår till det nya systemet och att antalet transporter i Sverige likställs med antalet fraktsedlar som nu övergår till elektroniskt format. Med anledning av ovan vill Tillväxtverket poängtera att besparingspotentialen är förenad med stor osäkerhet.

Effekter av elektroniska vägfraktsedlar, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

		Administration	
Nya eller ändrade krav*		Årlig	
➤	Tillåtelse att använda elektroniska vägfraktsedlar	-1 983	
Konkurrenspåverkan (hämmande eller främjande)			
Antal	Förmåga	Incitament	Konsumenter
<i>Inga konkurrens effekter av betydelse identifierade</i>			

* Lagrum: 1 §, 3 § Lag (1969:12) med anledning av Sveriges tillträde till konventionen den 19 maj 1956 om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg, 8a § Lag (1974:610) om inrikes vägtransport

Ökad efterfrågeflexibilitet i det svenska elsystemet, Miljö- och energidepartementet

I syfte att underlätta och påskynda utvecklingen mot en större effektivitet på elmarknaden genom en ökad efterfrågeflexibilitet, har det genomförts ändringar i förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el. Detta väntas medföra att elkunder kan förändra sin elanvändning utifrån signaler om elnätets belastning, prissättningen samt tillgången till förnybar el. Ett av kraven i lagändringarna medför att elnätsföretag ska ha timmätning för alla kunder.

Det framgår av konsekvensutredningen att det är flera aktörer som påverkas av förslaget, men att de direkta effekterna som kravet medför primärt påverkar elnätsföretag och elhandelsföretag. Enligt regelgivaren uppgår antalet berörda till 174 elnätsföretag och 118 elhandelsföretag.

Tillväxtverket uppskattar att kravet resulterar i årliga investeringskostnader om 51 miljoner kronor samt årliga produktionskostnader om 448 miljoner kronor. Investeringskostnaderna uppstår till följd av att företagen behöver köpa in kommunikationsutrustning och serverkapacitet för att kunna hantera de ökade datamängderna. Produktionskostnaderna är en följd av drift och underhåll av de nya mätare som installeras hos kunderna för att kunna genomföra mätningar per timme.

Effekter av ökad efterfrågefleksibilitet i elsystemet, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

Nya eller ändrade krav*	Investering	Produktion	
	Årlig	Årlig	
➤ Elnätsföretag ska ha timmätning för alla kunder	51	448	
Konkurrenspåverkan (hämmande eller främjande)			
Antal	Förmåga	Incitament	Konsumenter
<i>Inga konkurrens effekter av betydelse identifierade för det enskilda kravet. Tillväxtverket vill dock belysa att det samlade paketet med åtgärder för en ökad efterfrågefleksibilitet kan komma att påverka konkurrensen på marknaden.</i>			

* Lagrum: Förordning om ändring i förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el

Sammanfattning av företag utifrån antal och bransch som berörs av de betydande regelförändringarna 2020

Regel	Berörda företag (SNI 2007)	Uppskattat antal berörda företag*	SNI 2007
Installation av ny teknologi i lätta bilar	Tillverkning av personbilar och andra lätta fordon	1	C
Rapporteringskyldighet för gränsöverskridande arrangemang	Redovisning och bokföring, revision, skatterådgivning, finansiella tjänster	6 800	M, K
Reviderade EU-direktiv på avfallsområdet	Insamling, behandling, bortskaffande och återvinning av avfall samt byggverksamheter. Producenter av avfall allmänt	Ca 1 miljon	A-S, ej O
Ökad efterfrågefleksibilitet i elsystemet	Generering, överföring och distribution av elkraft	300	D
Elektroniska vägfraktsedlar	Vägtransport och godstrafik	14 500	H

Anmärkning: A-S avser samtliga branscher utom O (offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring), G-R tjänsteföretag, B utvinning av mineral, C tillverkning, D försörjning av el, gas, värme och kyla, F byggverksamhet, G handel, reparation av motorfordon och motorcyklar, H transport och magasinering, I hotell- och restaurangverksamhet, J Informations- och kommunikationsverksamhet, K finans- och försäkringsverksamhet, L fastighetsverksamhet, M Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik, R Kultur, nöje och fritid samt S annan serviceverksamhet i enlighet med SNI2007 (<http://www.sni2007.scb.se/>).

* Avrundat till närmaste hundratal, där relevant.

Bilaga 3 – Reviderat resultat för 2017 och 2019

I denna bilaga redogörs för ytterligare ett ärende som retroaktivt har identifierats medföra betydande kostnadsförändringar för företag 2017 och 2019. Ärendet härstammar från Arbetsmiljöverket och avser nya eller ändrade regler kring användning och kontroll av trycksatta anordningar. Tillväxtverket har beräknat kostnadseffekterna för företag som följer av ändringarna och har reviderat resultatet för 2017 och 2019. I och med revideringen är den samlade bilden för 2017 att de årliga administrativa kostnaderna ökade med 1,7 miljarder kronor och att de årliga produktionskostnaderna minskade med 50 miljoner kronor. Den samlade bilden för 2019 efter revideringen är att de årliga administrativa kostnaderna minskade med 350 miljoner kronor.

Användning och kontroll av trycksatta anordningar, Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket har minskat antalet föreskrifter som reglerar trycksatta anordningar och förenklat regelverket. Detta efter en översyn där Arbetsmiljöverket, andra myndigheter och branschorganisationer anmärkte på att reglerna varit krångliga att efterleva. Vidare har föreskriftsändringar genomförts i syfte att anpassas till andra länders regler för att inte missgynna svensk industri.

I konsekvensutredningen framgår att cirka 83 000 företag berörs av de ändrade föreskrifterna. Enligt regelgivaren återfinns berörda företag inom vitt skilda branscher såsom utvinning av mineraler, tillverkning, fastighetsverksamhet, byggverksamhet med flera. Av de 83 000 företagen uppskattar regelgivaren att 25 procent använder en trycksatt anordning som tillhör klass A eller B, vilket påverkar huruvida ett företag omfattas av vissa föreskriftsändringar eller inte.

Tillväxtverket uppskattar att de ändrade föreskrifterna medför initiala administrativa kostnader om 39 miljoner kronor respektive årliga administrativa besparingar om 197 miljoner kronor. Därutöver tillkommer årliga besparingar i form av minskade produktionskostnader om 304 miljoner kronor. Majoriteten av de administrativa besparingarna grundar sig i att alla trycksatta anordningar tidigare omfattades av regelverken, men i och med vissa ändringar är det enbart trycksatta anordningar i klass A och B som omfattas. Tillväxtverket vill dock belysa att vissa av kraven är nytillkomna för branscher, exempelvis företag inom jordbrukssektorn. Dessa företag kan uppleva ändringarna som betungande på grund av ökade kostnader.

Effekter av användning och kontroll av trycksatta anordningar, kostnader och konkurrens (miljoner kronor)

Nya eller ändrade krav*	Administrativ		Produktion	År
	Initial	Årlig	Årlig	
➤ Krav på samordning av vissa arbeten		37		2017
➤ Förteckning över trycksatta anordningar		-117		2017
➤ Rutin för fortlöpande tillsyn		-117		2017
➤ Utredda och dokumentera fel i anordning		-59		2017
➤ Återkommande kontroll enligt bilaga 1			-134	2017
➤ Bedömning av periodisk övervakning			-170	2017
➤ Journal över livslängd	39	59		2019
Förändring respektive år (2017, 2019)	0	-256	-304	2017
	39	59		2019

* Lagrum: Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning och kontroll av trycksatta anordningar (2017:3), 4 kap. 14-15 §§, 17-19 §§, 5 kap. 4 §, 6 kap. 8-14 §§